

УМОВЫ ПАПДІСКІ:
 На 1 м-ц—90 к.; на 3 м-ц—2 р. 60 м.
 на 6 м-ца—5 р.; на 1 год—9 р. 75 м.
 Зьмена адрасу: асабліва—10 к., інаш
 горадлага—20 кап.
 Папіскі і аб'екты прамавіцы: У Гал. Канторэ каа. „Зьвязда“—г. Мінск, Самоўка
 63, трэці паверх, ад 9 гадз. раніцы да 3-х гадз. дзён. У вяртальных гарадох—у ахл.
 Вел. Дарж. Выдавецтва і ў усіх вяртальных канторах.
РЭДАКЦЫЯ—Г. МЕНСК, САБІНКАЯ, 93.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:
 За кожную лінію (уключаючы тэкст)—
 80 кап. Для Мінска і Ленінграда—1 р.
 Пасрод тэксту ў два разы даражэй.
 Пра вывешчаныя друкаваныя—скалада
 на годзе.
 Згодна з акт. СНК ад 10 верасня 1924 г.
 аб'явае аб'яву з'явіў 10 проц. надатку.

ЗЬВАЗДА

Орган Цэнтральн. Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АККП(б)Б.

РЭДАКЦЫЯ І ГАЛОЎН. ПАТЭРЛ
 У Рэдакцыю пашліце ад 11—1 гадз. дзён
 па тэлеф. № 1274. У Сакратарэ рэдакцыі—
 ад 12 да 2-оо гадзін дня, тэл. № 6-17.
 У Начальн. рэдакцыі (друкарня) ад 6 гадз.
 веч. тэл. № 6-42.
 Кіраун. Р.ч. Канторэ тэл. № 731.
 Кантора абвешчакі падпісакі

СУБОТА, 4 ЛЮТАГА 1928 г.
№ 30 (2337)
 Кошт асабліва публіцы ўсёго 5 крт.
Год выданьня дванадцяты.

Па ільназагатоўкам пералому яшчэ няма

Развіцьцё тэхнічных культур, у прыватнасці ільну, зьяўляецца вельмі важнай задачай у галіне нашай гаспадарчае палітыкі.
 У мэтах заахвочваньня развіцьця ільнаводства, сьляням ільнаводам прадастаўлені цэлы рад пільгот, як па сельгаспадарчым, так і па сельгаскрадыце, забясьпечанні прамагаварамі і г. д.
 У выніку гэтых мерапрыемстваў, у 1927 годзе пасевная плошча пад ільном пашырлася ў параўнаньні з папярэднім годам на 14 проц.
 Ня гледзячы на пашырэнне пасевнай плошчы, плян загатоўкі ільну і ільнянога сям'я праходзіць несадавальняюча.
 За першы квартал асноўныя ільнаводныя раёны дагэтушча значнае недавыкананьне плану загатоўкі. На ільну-валакне плян загатоўкі выканан у разьмеры: па Полацкай акрузе—72 проц., Віцебскай—78 проц., Магілёўскай—82 проц., Аршанскай—92 проц. і Гомельскай—100 проц.

дальня складае звыш 60—70 проц., а на рынак паступае толькі каля 30—40 проц.
 Асноўнай задачай загатоўчых арганізацый, нааперачы і Дзяржаўна, а таксама партыйных і савецкіх органаў зьяўляецца максымальнае выніцце ільну з вёскі, скарачэньне асяданьня на мясдох. Калі мы даб'ёмся скарачэньня асяданьня ільну на ўзровень патрэбы вёскі, дык выкананьне пляну загатоўкі будзе забясьпечана.
 Між тым, мясцовыя нізавыя органы і нават загатоўчыя арганізацыі замест таго, каб накіраваць усю ўвагу на скарачэньне асяданьня ільну-валакна на мясдох і на большае выкіданьне яго на рынак, зараз-жа шукаюць «аб'ектыўных» прычын кепскага выкананьня пляну загатоўкі, як напрыклад: пагоршаньне ўраджаю, каляды, маразы, кароткі асенні дзень, які перашкаджае апрацоўцы, недахват дроў для сусьвяў і цэлы рад іншых «аб'ектыўных» прычын.

Такім чынам, плян загатоўкі ільну-валакна за першы квартал выканан здавальняюча толькі на Гомельскай і Аршанскай акрузах. Першыя дзве дзесяцідзёўкі студзеня ішчэ не накіравалі станавішча. Студзень месяц зьяўляецца асноўным сезонам па загатоўцы ільну-валакна. У працягу студзеня павінна быць сабрана на менш 18 проц. гадавога пляну ільназагатоўкі.
 Замест таго, каб напавіць недавыкананьні першага кварталу, аказалася, што ў студзені таксама ёсьць недавыкананьне валят студзеньскага пляну. На Полацкай акрузе студзеньскі плян выканан у разьмеры 85 проц. Асабліва несадавальняючы зьяўляюцца загатоўкі ільну ў студзені месяцы ў Віцебскай акрузе. Гэта акруга, як раён прамысловага ільнаводства, павінна мець 50 проц. усіх ільняных загатоўкі БССР, а між тым ў студзені тут замест узымну—загатоўкі вывешчаныя. За першыя тры дзень студзеньскага пляну

Прамагаварамі, у прыватнасці мануфактурай, насычанасьць ільнаводных раёнаў дасягнула значных пасьпехаў. Ішчэ ў першым квартале млі месца асобным вынадкі перабою ў завозе хлеба ў ільнаводных раёнах, вараз-жа дасягнулі значнага павялічэньня дастаўкі збожжа і мукі ў ільнаводных раёнах. Неабходна арганізаваць у ільнаводных раёнах продаж хлеба і прамагавару такім чынам, каб ён дапамагаў загатоўцы ільну, канарель і ільнянога сям'я. Зразумела што інтарэсы бедных павінны быць наогул забясьпечаны хлебам і прамагаварамі. Што-ж датычыць ішчага насельніцтва, дык павінна быць на прастан распрадажа, а неабходна пры продажы хлеба і прамагавару аддаць перавагу і першачарговасьць адатчыкам ільну, канарель і ільнянога сям'я.
 Палітыка заахвочваньня ў адносінах да ільнаводаў пры продажы тавараў і хлебапрадуктаў на толькі

Рабочыя даюць адпор наступу капіталістых уздым рабочага руху ў швэцыі

Сацыял-дэмакраты разьбіваюць пралетарскія рады

Рух меншасці асундае дзейнасьць лёгану з генрады
ЛЭНДАН, 27. У Нью-Кестлі адбылася канфэрэнцыя руху меншасці, на якой прысутнічалі 70 дэлегатаў ад вуглякопаў, машынабудавнічых рабочых, капельшчыкаў, дрэваапрацоўчыкаў і чорнарабочых, якія разам прадастаўляюць 24.000 рабочых. Канфэрэнцыя ўхваліла рэзалюцыю, у якой асуджае генеральную раду кангрэсу прафсаюзу за тое, што яна пачэла перамовы аб «прамысловым міры» з групою Альфрэда Мюнда, і вітае сакратара фэдэрацыі гарнякоў Кука за яго адважную барацьбу супроць большасці генеральнае рады.
 Падобныя-ж рэзалюцыі ўхваліюцца многімі мясцовымі аддзяленьнямі прафсаюзу па ўсёй Англіі.
«Арганізацыйная» праца генрады
ЛЭНДАН, 3. Генеральная рада кангрэсу ангельскіх градыюльцоў адобрыла плян арганізацыі беспрацоўных пад неапраўданым кіраўніцтвам рады прафсаюзу. Мэта гэтага праекту—стварыць «асацыяцыю

беспрацоўных», з прыкладу асацыяцыі, створанай радаю прафсаюзу ў Брыстолі. Праект гэты накіраван, галоўным чынам, супроць «нацыянальнага камітэту беспрацоўных», у якім моцны ўплыў камуністычнае партыі.
Рост баявога настрою швэдзкіх рабочых
СТАКГОЛЬМ. Сакратар швэдзкае камуністычнае партыі Ліндэрот вярнуўся з падарожжа па раёнах, ахопленых забастоўкачным рухам, і агаласіў свае ўражаньні.
 Паводле слоў Ліндэрата, характэрнаю рысаю тучаснага станавішча зьяўляецца рост баявога настрою рабочых. Забастоўка рабочых горнае і паваровае прамысловасці вылікала ўздым рабочага руху і ў іншых галінах прамысловасці.
 Рабочыя пільнаў патрабуюць ад цэнтральных прафэсійнальных арганізацый абвацчэньня барацьбы за павышэньне заробтнае платы, не звязваючы на тое, што калектыўны ўгавор у дэспілівай прамысловасці быў утворан усяго некалькі тыдзень таму назад. Гэтае патрабаваньне зьяўляецца ўсім найвышэйшым для швэдзкіх рабо-

чых, якія прывыклі дакладна выконваць калектыўныя ўгаворы. Усеюды спрод рабочых ваюе поўнае адвадушша.
 Рабочыя вітаюць адозву швэдзка-расійскага камітэту горнарабочых і выказваюцца за адзінства міжнароднага прафэсійнальнага руху і супрацоўніцтва з фінскімі і савецкімі рабочымі. Папулярнасьць кампартыі ў рабочых масах расьце. У лічбонны арганізацыі кампартыі штодня зьяўляюцца дзесяткі рабочых з просьбаю аб прыёме ў партыю.
САЦЫЯЛ-ДЭМАКРАТЫ КУПЛЯЮЦ ПРЫХІЛЬНІКАЎ
БЭРЛІН, 2. Орган сацыял-дэмакратаў у Гале „Фольксблат“ публікуе адозву „да усіх металістых, членаў сацыял-дэмакратычнай партыі“, у якой паведамляе, што сацыял-дэмакратычныя арганізацыі маюць сродкі, каб анаваць „асаблівае падтрыманьне“ бастуючым металістам, што належаць да сацыял-дэмакратычнай партыі. Адозва аб'явае распаўсюдзіць гэту дапамогу тамама і на тых бастуючых, якія хоць і не належаць да сацыял-дэмакратычнай партыі, але якія на сходах і на прадпрыемствах будуць падтрымліваць работу сацыял-дэмакратычнай фракцыі.

ФАШЫЗАЦЫЯ ПОЛЬШЧЫ

Урад імкнецца да разлажэньня існаваўшых дагэтуш аб'яднаньняў і да стварэньня фашыскае партыі (3 газет)

„Маральнае аздаравленьне Польшчы“ па рэцэпту д-ра Пілсудзкага

Дыплёматы—круцілі „Церпіць міжнародны прэстыж Англіі“

Назначэньне камісіі для расьсьледваньня

ЛЭНДАН, 2. Апублікавана афіцыйнае паведамленьне аб тым, што расьсьледвальнае накіонт удзелу таварыша міністра замежных спраў Англіі Грэгора і іншых чыноўнікаў міністэрства замежных спраў у апаэрацыі Брэзлі-Дайн з чужаземнаю валютаю будзе праводзіцца ў латэма. Міракум, што расьсьледваньне працягнуцца каля двух тыдзень. Уварад да заканчэньня расьсьледваньня, Грэгора і другіх ачашчаны ў справе чэлюнік Максі (адзін з сакратараў міністэрства) ахлэнем ад выкананьня службовых абавязкаў.
„Дэйлі Гэральд“ аб справе Грэгора
ЛЭНДАН, 2. Орган ангельскае раб-

працэсе, перш чым толькі гонар дзяржаўных установаў Англіі, але і ле міжнародны прэстыж. Гэтая падкрэсьлівае, што тры з чатырох чыноўнікаў міністэрства замежных спраў, імям якіх фігуравалі на працэсе, займаюць адважны пасады.
 „Грэгора“,—шта газэта,—як раз у часе грашовых апэрацый, у якіх ён замешаны, афіцыйна кіраваў перагаворамі з савецкім урадам у мэтах заключэньня дагавору. Імяна ён падпісаў вядому ноту да вельскага ўраду ў прызьням супроць таа азнава „лісту Зіноўева“. Другі з іх, Амалі, займае тэкама высокае становішча; яму ў свой час была даручан адважная адтча вэсьці ў Ханько перагаворы з кітайскімі нацыянальнымі ўрадам. Трэці—Максі, моцна вядомы, але таксама займае адважны пост. Дыплэматы ў працэсе вывешчаныя чыноўнікі.
 Газэта патрабуе, каб вызначэнае Калэжыіам расьсьледваньне адбывалася на мала больш чынак і інашым

„Толькі ўрад СССР імкнецца да зьдываньня міру“

БЭРЛІН, 2. Вывешчаны ў спрэчку на бюджэце нямецкага міністэрства замежных спраў камуністычным дэпутат Штэкер аказвае, што варадзі, зьявіліся ў дэкарскімі дагаворамі, паліравалі крушэньне. „Урады ўсіх краінаў сьвету,—зьявіў т. Штэкер,—прысьпешанымі тампама узбройваліцца. Толькі ўрад СССР шчыра імкнецца да захаваньня міра. Усе дзяржаўныя сьстэма ўрошы накрыва латкамі дагавораў аб арбітражы, якія ў сапраўдзасці прадастаўляюць сабою вельмі дагаворы, якія пры вершым сур'ёзным канфлікце бязумоўна ўдзягваюць у вайну ўсе дзяржавы ўрошы.“
 Дакладчык пазвавае ўноўвешчаны, што ў будучай вайне супроць СССР ілнедкая буржуазія стане на бок заходна-эўрапейскіх дзяржаў. „Намецкая камуністычная партыя,—калоў дэкаў прамовы,—зьявіў таку рабочым масам абавязнаю абавязнаю абавязнаю

Кулідж ня хоча ўмешвацца

ВАШЫНГТОН, 2. Кулідж заявіў, што ня мае намеру умешвацца ў вугальную забастоўку ў Пэнсільваніі. Сэнатар Джансон заявіў у сэнате, што ў Пэнсільваніі „творыцца сапраўднае пекла“. Джансон зазначыў на жорсткасьці паліцыі ў адносінах да бастуючых, на пануты і бяду сям'яў бастуючых, якія тысьсячамі застаюцца пад адкрытым небам. Джансон зазначыў далей, што вугальныя нампанія, начале якой стаіць міністр фінансаў Мелэн, выклікала забастоўку свабод адмоваю прытрымліваньня згоды аб заробачнай плавце, а цяпер на кожнай мейсцінцы спрытае в забастоўцы.

Як „віталі“ ангельскую камісію ў Індыі

ЛЭНДАН, 3. Агэнцтва „Рэйтар“ паведамляе: „У Банбэй прыехалі Джон Саймон і іншыя члены нарымаўскае камісіі па перагляду раформ у Індыі. Пасустрэч іх рушылася працэсія ў 350 чал., якія былі апрануты ў белыя вопраткі і насылі чорныя сьцягі з вагіскамі: „Далоў ангельскі імперыялізм“, „Напрошэньні влі вітасі“ і г. д. Многія нагазыны і завулчальныя чыноўнікі ўвагі ўдзех у 24 галінах забастоўцы.

у студэнтах тут замест удзямі—загатоўкі з'явіліся. За першыя дзве декады студэнскі план заготовак выканан усяго толькі на 35 проц. Такое змяншэнне заготовак у студэні—простая пагроза плану заготовак у цэлым.

На Аршанскай і Магілёўскай акругах яшчэ не атрыманы вычарпальныя даныя аб загатоўках, але паняравія матар'ялы гавораць, што тут загатоўкі таксама будуць вельмі незадавальняючымі.

Аналіз лічбаў ільня-заготовак гаворыць, што пералому яшчэ няма, што ў раздзе раёнаў студэнь даў пагоршаньне.

Асноўная прычына незадавальняюча выканання плану заготовак заключаецца ў тым, што влікі процант ільня-валасна асядае ў вёсцы. У некаторых акругах асла-

сінах да ільнявалоду пры продажы тавараў і хлебапрадуктаў на толькі скароціць асяланьне ільню ў вёсцы, навялічыць загатоўкі, але яна будзе стымуляваць далейшае пашырэнне пасевнае плошчы пад ільн.

Ільняводныя акругі, атрымліваючы ўзводную норму прама-тараў і хлебапрадуктаў, за кошт агульнага іх пераразмеркавання на БССР, павінны мадэраваць на рынку так, каб апраўдаць палітыку намычэння хлеба і мануфактураю. Распрацаць прама-тараў і хлебапрадукты, на выкананні метавае ўстаўкі, значыць ня ўмець мадэраваць на гаспадарчых фронце.

Адвасова з гэтымі мерапрыемствамі трэба больш рашуча праводзіць выкананьне дагавараў на кантрактацы ільню і абар фінансавы абавязальстваў.

Загатоўчы апарат, хоць за апошні час ажывіў дзейнасць, але ўсё яшчэ невыстарацальна. Няма яшчэ адпаведнае ініцыятывы да збору сырку. Неабходна рашучасьць і гібкасць у правядзенні і злучэнні ўсіх паміжнёвых мерапрыемстваў, звязаных з рынкам заготовак, што базуюцца на пачыне да выканання плану заготовак.

І. Адамайціс.

справе Грэгоры

ЛЕНДАН, 2. Орган ангельскае рабочае партыі "Дэйлі Геральд" у артыкуле аб працесе Грэгі-Дэйні вядзе, што вострава прэм'ера адпачыць рассялеванне адносна ўдзелу ў гэтай справе чыноўнікаў міністэрства ахоўнага спраў былі базуючы неабходна. Ад абнавачаньняў па справе прадаўжэнняў міністэрства, якія чуліся па

Гэтага патрабуе каб вышэйшымі палітычнымі рассяленне адбылася як мага больш хутка і пры тым публічна Акрамя таго, нішто далей гавя, — яно не павінна абмяжоўвацца момантамі, якія ўспаміналіся ў апошнім ліце на працесе. Ліце павінна скончыцца з аб'яўжэннямі да гэтага часу неадлучальна, — што падобныя справы адбыліся ў міністэрстве замежных спраў.

НАЧНОЕ РАДЫЕ

Крыжовая дэманстрацыя ў Індыі

ЛЕНДАН, 3. Акрамя дэманстрацый у Банбэі, якія арганізаваны часткова насельніцтва, дамагаюцца бліжэйшай імямі Саймона, адбылася дэманстрацыя пратэсту ў Мадрасе. Паміж прыхільнікамі і супрацьнікамі баікоту ў Мадрасе адбылася сутычка. Узброеная паліцыя адкрыла стральбу. Два ўдзельнікі дэманстрацыі забіты і 17 паранены. Паранена тансама 8 паліцэйскіх. Парадан у Мадрасе яшчэ не адбыліся. Выклікана война. Натоп, які сабраўся перад вярхоўным судом, нідаў у па іцью наменнямі і напад на аўрапейцаў, што вярчаліся дамоў на аўтамабілях. Два аўтамабілі натоўпам знішчаны.

У Калькуце таксама абвешчана забастоўка пратэсту. На акраінах гораду аўтобусы і трамвайныя вагоны закідаюць каменнямі. Патрульную службу ў гэтых раёнах нязуць цяпер бранявікі. Трамвайны і аўтобусны рух адбываецца пад аховаю паліцыі.

Нямецкія грамадзкія дзеячы—за самавызначэнне Бэсарабіі

БЭРЛІН, 3. У звязку з 10-годзедем акупацыі Бэсарабіі, дэлегацыя нямецкіх грамадзкіх дзеячы ў румынскую місію, завітаў пратэст супроць уціону бэсарабскага насельніцтва румынскімі ўладамі і патрабавала прадастаўлення Бэсарабіі права на самавызначэнне. Румынскі пасланнік Кано рэзка заявіў, што нямецкім дзеячам няма чаго непасрэдна аб румынскіх справах і запрапанаву дэлегацыі памінуць памяшканне місіі.

Прыдзвыбарчыя рэпэтыцыі

ВАРШАВА, 3. У Вільні арыштаваныя каля шэраг асоб, якія абнавачваюцца ў правыбарчай агітацыі на карысць Беларускай грамады і камуністычнай партыі Заходняй Беларусі. Радкаліны Беларускай грамады "Сіла Працы" кашфіскаецца чашчэртэй раз за саб. "Рэч Паспаліта" паведамляе, што "справае 133" будзе "на тэхнічных прычынах" адкладзена да сярэдніх сакавіка.

КІТАЙСКІЯ НАВІНЫ

Змрочныя пэрспэктывы Гаміндану

ШАНХАЙ, 2. 1-га лютага ў Нанкіне адкрыўся 4 пленум ЦК Гаміндану. Выступіўшы з прамоваю Чан Кай-шы заявіў, што "пэрспэктывы Гаміндану на будучыню зьяўляюцца змрочнымі". Далей Чан Кай-шы сказаў: "Унутраныя нягоды яшчэ больш небяспечныя для нас, чым намуністыя. Хоць камуністы выгнаны з гэтых раёў, але камуністычная тэорыя і камуністычныя метады пакуюць сярод нас".

Лютыя бойкі на поўначы

ПЕКІН, 2. Ян паведамляюць японскае агенцтва "Ніпон Дзэмп" і пеніонае агенцтва Го-вэнь, паміж войскамі Фын Юй сяна і паўночнымі войскамі адбываюцца лютыя баі ў раёне Тамін-Тунь-чан. Па словах агенцтва "Ніпон Дзэмп", у пэніоніх урадавых молах заяўляюць, што налі нават Тамін і будзе ўзяты, дык гэта ня мае вялікага значэння, бо падрыхтаваны ўсе моры да забеспячэння канчатковай перамогі паўночных войскаў.

Банкруцтва кітайскіх банкаў

ШАНХАЙ, 2. Паводле вестак з Кантону, тры чэртні агульнага ліку інтэлектуальных кітайскіх банкаў абвясцілі сябе банкрутамі і спынілі плаціць.

Ічан у руках уханцаў

ШАНХАЙ, 2. Ян паведамляюць з Ханьбоу, 1 лютага уханцыя войскі занялі Ічан (на поўдні правяціцы Хубэй, на левым беразе Янцзы). Войскі правяціцы Сычуань, займаўшы да гэтага часу Ічан, адступілі.

Значыства ў латвійскім консульстве ў Вільні

ВАРШАВА, 3. Увечы з суботы на вядомай невідомым значыцца завезлі ў латвійскае консульства ў Вільні, дзе ўладкалі ўсе шафы і скрыні, аднак лічба з палер не ўзлілі, украўшы толькі лічбавую суму грошай. Паліцыя па гэтай справе арыштвала крмінальнага владкача—латвіша Апгелса, якога ўжо рашей шукалі латвійскія паліцыя.

ПРАЦЭС „133-х“ У БЕЛАСТОКУ

7-га лютага ў Беластоку адбудзецца працэс «133». Перад акупацыйным судом стануць рабочыя і сяляне, якіх абнавачваюць у прыналежнасці да камуністычнай партыі Зах. Беларусі. Галоўным сведкам на гэтым працэсе, як і на працэсе Грамады, вядуцца правакатар Гурны.

Гэты працэс зьяўляецца вынікам масавых арыштаў, якія акупацыйная дэфэнзыва правяла восенню 1925 г. у Зах. Беларусі. Перападохайшыся вялізарнага ўароету ўплыву кампартыі на працоўныя масы Зах. Беларусі, перападохайшыся агульнага налявэння працоўных мас усёй Польшчы і Зах. Беларусі, абшарніца — капіталістычны ўрад Грэбскага парашыў разграміць камуністычную партыю ў Польшчы і ў Зах. Беларусі. Дзеля гэтага дэфэнзыва парашыла прыстасаваць сыстэму масавых пагалоўных арыштаў усёй тых, хто хоць-бы трохі быў западароны ў камуністычнай дзейнасці, або нават у сярнянны рэвалюцыйнаму руху. Пасля стараннай падрыхтоўкі «грамадзяства» праз жоўтую прэсу, дэфэнзыва правяла восенню 1925 г. масавыя арышты ва усёй Польшчы і ў Зах. Беларусі.

Працоўныя масы Зах. Беларусі,

якія за доўгія гады панавання польскай акупацыйнай улады бачылі шмат зьдэкаў і зьверстаў, якія прывыклі амаль што дзень парнець вядома польскай паліцыі і шпікаў, ніколі яшчэ ня бачылі і не пераносілі такіх жудасных катаваньняў, як у часе так званай «ліквідацыі КПЗБ» восенню 1925 г. Дэфэнзыва нядаўна перад арыштамі апрацавала надраблены план «камбаніі», разьлічваючы на тысячы ахвяр, яна спецыяльна прымыкавала канцэнтрацыйныя лягеры для арыштаваных. Гэты канцэнтрацыйны лягер прымыкаваўся дзеля таго, каб дэфэнзыўныя каты маглі далёка ад «гарадскога шуму», ад вачэй і вухэй рабочых і сялян займацца «сьледзтвам», гэта значыць прымушаць арыштаваных нячужавымі катаваньнямі падпісваць тыя прамаколы, якія выпрацоўвае дэфэнзыва дзеля апраўданьня арыштаў, дзеля насаджэння ў турму тысячы рабочых і сялян.

Галоўныя месцы катаваньня былі Бельск, Пружаны, Ландварова, Беласток, Горадня, Вільня. Са ўсёй Зах. Беларусі арыштаваныя звозіліся ў гэтыя месцы, а там праводзілася «сьледства». Галоўнымі кіраўнікамі гэтага «судзі» ў Зах. Бе-

ларусі быў камісар палітычнае паліцыі ў Беластоку Сьлюсарчык, камісар віцэснае палітычнае паліцыі Стэці, шпіцэль Каблоўскі і іншыя меншыя рыбы. Каб вымусяць «прызнаваньне», яны прыпальвалі агнём пяты, сьціскалі пальцы паміж дзьвярэй, нацоўвалі сабак на арыштаваных, улівалі ў нос салоную ваду, вадат, мачу, улілішы арыштаванаму некалькі бутэлек праз нос, палачы садзіліся яму на жырот, білі палкамі па жываце, што прычыняла новы невымоўны боль. А на самалеўных скатаваных арыштанцаў пушчалі прывязаных за шнурок падукоў. Трудна пералічыць усё тыя спосабы, якія ставала дэфэнзыўная інквізіцыя для вымушэньня «прызнаваньня». Некаторыя арыштаваныя звар'яцелі. Шмат слабеўных, ня могуць вытрымаць, ашалеўшы з болю, прызнаваліся аб такіх дзельных, якія яны ніколі не рабілі, паказвалі на першае лепшае імя знаёмага ці суседа, толькі-б вызваліцца з рук азьвяржэньных садзістых. У выніку гэтых «прызнаваньняў» дэфэнзыва арыштоўвала ўсё больш людзей, усё больш навялічвала лік сваіх ахвяр. Калі пачаўся працэс рабочае клясы Польшчы і ўсёго сьвету супроць гэтых зьдэ-

каў, дэфэнзыва хутка ліквідавала свае катойні. Гэта рабілася так: скатаваных і старарызаваных ахвяр выпускалі, наказваючы, што ў выпадку, калі яны толькі спрабуюць каму-небудзь раскацаць аб тым, што з імі было зроблена ў дэфэнзыве, то іх вноў заарыштуюць і заб'юць. Шмат ахвяр дэфэнзыўных палачоў і да гэтага дня маўчаць, ня хочучь раскацаць, што з імі зробілі, бо адны толькі ўспаміны аб гэтым нападунюць іх жахам. Пры звальненьні прысутнічаў доктар, які гаварыў ці можна арыштаванага зара: звольніць, ці трэба яго яшчэ патрымаць трохі, каб зажалі раны і сьляды катаваньняў. З некалькіх тысяч арыштаваных у турмах засталася некалькі сот чалавек, з гэтага ліку шмат скатаваных памёрла ў турме. Супроць значнае часткі на працягу сьледства нават акупацыйны суд ня мог зьявіць доказы іх «віноўнасці» і выпусціў іх. Шмат было выпушчана дзеля таго, што яны знаходзіліся пры сьмерці. А ў сучасны момант перад судом стануць 133 чалавекі, прайшоўшыя ўсё гэтае жадліва дэфэнзыўнае пекла, прасядзеўшы дзя з паловай гады ў турме.

Гэты судны фашысцкі акупацыйны хочучь вяртаць перададзены

ныя масы. Ладзачы нобач з працэсам над Грамадамі—масавай рэвалюцыйнай арганізацыяй працоўных Зах. Беларусі—судовую камедыю супроць правядзеньня барацьбы рабочых і сялян Зах. Беларусі—КПЗБ, акупанты імкнуцца спыніць волю мас да барацьбы супроць капіталістычна-абшарніцкай эксплёатацыі і прыгнечаньня, супроць нацыянальнага ўціску, за работніцка-сялянскую ўладу.

Але ўсё гэтыя спробы акупацыйнае ўладуца, таксама, як яны не ўдаліся ўвесь час. Крывавы рагром восенню 1925 году нястрымаў рэвалюцыйнай барацьбы працоўных мас Польшчы і Зах. Беларусі. Камуністычная партыя, в ралю якое былі вырашаны найактыўнейшыя і лепшыя барацьбы, ня спыніла свайго кіраўніцтва барацьбою працоўных. Яна яшчэ больш глыбока ўкаравілася ў масах, падлічыла сваю працу на кіраўніцтва іх барацьбою за штодзённыя інтарэсы і патрэбы. Рады не ўзмоцніліся і пашырыліся за кошт лепшых найбольш сьведомых элемэнтаў рабочае клясы і сялянства. Гэтыя новыя сілы занялі вырваных крывавай рукою белару тэару і кінуць у панскія турмы барацьбітоў.

М. Лясны.

Ці хочаце падсмажыць на добрым алеі?

Гэтае вытаньне вадае рабкор алеіні імя Адорыха ў Бабруйску. Рабкор кляпоціцца аб лёсе свайго заводу, ён усхваляваны параўнаньнем некалькіх лічбаў і пытае спажыўца, галоўным чынам, сьляніскага:

— Ці хочаце падсмажыць на добрым алеі? Лічы сапраўды наводзіць на сумныя думкі.

На 1-га студзеня 1926 году алеіня імя Адорыха мела на складах 131.000 пудоў сырку—ільнянога семі, на 1-га студзеня 1927 году—90.000 пудоў, а на 1-га студзеня 1928 году—12.000 пудоў.

12.000 пудоў алеіня можа вьесць ў два тыдні. Значыць, становішча сапраўды няважнае, ёсьць прычына для хвалюваньня...

Рабкор ня можа зразумець сьлянянскае псыхалогіі. Ён ня можа зразумець сьлянянскіх разьлікаў. Памаркуйце самі.

Завод адпускае алеі кааператыві на 21 кап. фунт, значыць кааператыва прадае на 23-24 к. фунт.

У самаутужыкаў алеі даражэйшы—на 35 к. за фунт.

Алеі заводу—чысты, без усялякіх асадкаў, бо ён спачатку прапускаецца праз фільтр.

Алеі самаутужнай вытворчасці—

каламутны і ў кожным фунце алеі асядае на дно насуды чвэрць фунту броду.

Насьяла апрадоўкі ільнянога семі застаюцца жывы. Жывы надта добры корі для жывёлы. І селянін не шкадуе патраціць на жывы дзесяткі рублёў.

І вось што цікава. У той час, як алеіня адпускае Сельсаюву жывы на 86 к. за фунт, самаутужнік прадае жывы сьляніну па 1 руб. 60 к. за пуд.

І тым ня менш, самаутужныя алеіні, ня гледзячы на ўсе страты, якія яны прывозяць селяніну, растуць. Самаутужнікі перахватваюць сырац, пераплачваюць за яго на некалькі капеек на пудзе і сьмяюцца над усімі настановамі Наркамгандлю, які стараецца «рэгуляваць цэны». Загатоўчыя пункты, якія вельмі паважаюць «нарчаваныя рабочы дзень» і якія функцыянуюць, як і ўсе прыстойныя ўстановы, ад 9 гадыня раны да 3 в палов. гадыня дзя, в паўгадыняны перапынкам на сьпеланьне, заўважаюць як сырац шыве ў іх з-пад самага носу. Самаутужнікі—якія сама эксплёататары—ня толькі не захоўваюць 8-мігадыняны рабочы дзень, але працуюць і «другую зьмену» (ахова працы, дзе ты?) і, калі добрыя

загатоўшчыкі яшчэ сьляць, яны абрабляюць з вясковымі сярэднічкамі і кулачкамі тысячныя справы.

Забляскачышы сабе сырцом, самаутужнікі на хуткую руку выціскаюць з яго алеі (няважна, што ён крыху каламутны ды бруднаваты) і потым пачынаюць «выціскаць» з таго-ж селяніна немалыя прыбыткі. У той час, як кааператары сьляць сакобніенька ў сваіх кааператывах і чакаюць за партыяй у шашкі ці ў шахматы пакуцоў, самаутужнікі, буйныя гандляры і іх «домочадцы», ад малага да вялікага, выстройваюцца па ўсім шляху з вёскі ў горад ці мястэчка і перахвалюць пакуцоў.

— Пале, пале, што вы купіцеце? Цьвікі? Самыя лепшыя, вялікі выбар... Хусткі? Ой, што за хусткі, сапраўдныя шаўковыя... Алеі? Такага відзе не дастаецца, першы сорт. Пальчыкі абліжаюць...

Які селянін ці сьлянка ўстаіць суіроць такой «агітацыі»?

Тапу-та завод імя Адорыха і сьляць блз сырку, тапу-та і растуць самаутужныя алеіні.

Але актыўныя—вытворцы заводу імя Адорыха шукаюць выйсьця з цяжкага становішча. І яны знаходзіць гэтае выйсьце ў непасрэдным тавараабмене з селянінам, з сельсаветам.

— Дай нам семя—даме табе алеі і жывы...

Цяжкі шлях, сьлякі шлях.

Гэта значыць—адкінуць у бок увесь загатоўчы дэяржарат і кааператывны арганізацыі. Гэта значыць заняць іх насіях скадочным заводскім апаратам (загатоўчым пунктам і кааператывам у мініятуру) і зьявіцца да ўмоў 19 га году, калі завод непасрэдна гандляваў з вёскаю. Ці нармальна гэта пры цяпераніх умовах? Зразумела, не.

Актыўныя алеіні імя Адорыха павінны былі зьвернуць усю сваю эвергію на тое, каб услаўхнуць і загатоўчы, і кааператывны апарат. Патрабаваць правэры іх работ і самім браць удзел у гэтай правэры, патрабаваць канкрэтных мерапрыемстваў і самім асноўныя з гэтых мерапрыемстваў запрапанавалі.

Перагварыць завод у кааператыву і заводскую кантору—у загатоўчым пункце—ці-ж у гэтым задача завадакіраўніцтва і рабочага актыву?

Сельсаветам ужо пасланы распрадажыні аб увядзеньні на заводзе тавараабменных апэрацый. Кіраўнікі заводу спадзяюцца, што цяпер справа направицца. Сьляні, моў, навязуць семя столькі, што ня будзе кулы дзець...

Пашысем—убачым. Усё-ж не па тым шляху, таварышы, вы пайшлі. Трэба ў гэтым прынаваць.

Праўдзія

Адзса. 2. Учыні на 2-га дзень разбулі алава нобывалі на 90м Яму завод. Горад пакрыўся вяслярнымі сучасны снэгю. Трамавіны рух спыніўся 3 прычыны зурганнага ветру і снэгю, у парце сымніліся нагрудачна-разгрузачныя работы. У мора на вышаў н вадзія паракда. Моцнымі парывамі ветру на мекаторых будынках пазрываны дахі і павалена шмат тэлеграфных ступоў. Адзёная берагавая радыё-станцыя на працягу ночы і сымнішняя дня атрымала рад трымоных гадзімленняў ад паракдаў, што захадны бурою у мора.

ВЫКЛЮЧЭННЕ АПАЗЫЯ-НЭРАЎ

БРКУ. 2. ЦКК азэрбайджанскай камуністычнай партыі за непадпарадкавання паставою 15-га з'езду партыі, няшчырасць і захаванне тогледня тракціснай апазыцыі выключыла з партыі 19 апазыцыянераў, з іх 14 служачых. Побач з гэтым ЦКК адзначае адыход ад апазыцыі і прызнанне цалком правільным і паставою з'езду большасцю таварышоў, якія далучыліся да апазыцыі у часе дыскусій. Тэмкі з'яў у пасупіла 75, у большасці ад рабочых.

мін і магчымыя іх пазіцыі выкаставы іх, выходзіць з неабходнасці. У горадзе паленшаньне працы і быту работніц, большае ўдзяленне работніц у працу на радыялізацыі вытворчасці, у барацьбу з бюракратызмам і цягавішай і ў кантроль за дзейнасцю дэпартаўна, кааперацыйнага, гандлёвага апарату праз секцыі саветаў, сходы ўюнаважаных кааперацый, крамныя камісіі, кааперацыйныя секцыі, дэлегацыя сходы і г. д.

Асабліва павінна быць абгаворана пытаньне: аб паленшаньні існуючых і магчымых адчынення новых дзіцячых устаноў, ўдзяленьні ў іх вясчэрніх зьмен работы, дзе гэта вымагаецца ўмовамі вытворчасці і грамадскай нагрудкай работніц; аб магчымых пашырэннях сеткі дзіцячых наскоў пры клубках. Да гэтай работы павінна быць таксама прыцягнута самадзейнасць мас работніц і ў першую чаргу актыўна (дэлегатак, членаў

гатак работніц і батрацаў, а таксама лепшых актыўных будыччак. 7. Замаядзельныя влізіваці працоўных жанчын павінна знайсці свой адбітак праз выпуск жанчын з турктоў вайсковых ведаў і арганізацыі новыт. Дэлегацыя сходы павінны ўстанавіць сувязь з наасобнымі дэлегацыімі сходамі Заходняй Эўропы (Польшчы, Нямеччыны і г. д.), шляхам перапіскі з імі дэлегацкага сходу цалком і наасобных дэлегатак.

8. Усе навчальныя мерапрыемствы павінны праводзіцца прафсаюзами, саветам, кааперацыйнай грамадзімі арганізацыямі і аддзелама работніц праз вяслухоўваньне даных дырэктыв і зацверджаньне намечаных на падставе данаа дырэктывы новых мерапрыемстваў. Адказнасць за выкананьне дырэктыв у галіне падрыхтоўкі правядзеньня МЖБД і ажыццяўленьня намечаных мерапрыемстваў савецкімі, гаспадарчымі, прафэсійнальнымі, кааперацыйнымі

3. Работніцы і жанчынкі, у Міжнародны Жаночы Камуністычны Дзень жайней туртуйцеся ваіць камуністычных партыі. 4. Шматтысячная армія пралетарак—моцная апора партыі і прафсаюзаў у правядзеньні радыялізацыі вытворчасці. 5. Работніцы, зьміжыце сабекошт прадукцыі, зьміжыце цэны на тавары—у гэтым аснове нашых гаспадарчых поспехаў. 6. Работніца, узмацняй саюз з працоўнымі жанчынмамі замежных краін, узмацняй абарону СССР. 7. Работніцы, на другое дэслігодзьдзе Кастрычніка—смаляей выгучайце пралетарак на кіраўніцкую працу ў саветы, прафсаюзы, кааперацыю. 8. Сялянка, данамай будаваць буйную калектыўную гаспадарку ў вёсцы. 9. Батрачка, сумесна з усім батрацкім, бядняцкім і сераднечкім актывам, данамай будаваць вёску на падставе буйной калектыўнай гаспадаркі.

10. У дзень 8 сакавіка—у дзень міжнароднай салідарнасці працоўных жанчын—мы шлем шчырае прывітаньне работніцам і сялянкам Заходняе Беларусі і Польшчы. 11. У міжнародны Жаночы Камуністычны Дзень—мы надсылаем братэрскае прывітаньне барацьбітом за камунізм, якія пакутуюць у засьмечаных буржуазных краін. 12. У Міжнародны Жаночы Камуністычны Дзень, работніцы і сяляніні БССР надсылаюць шчырае прывітаньне рэвалюцыйным барацьбітом Польшчы і Заходняе Беларусі. 13. Няшчырасць—злышчы бораг вызвалення жанчын. Проч ілісь меснасці сярод жаночага пралетарыату. 14. Работніца, пашыраючы сваю адукацыю і ўдзімаючы кваліфікацыю, ты станеш рэўнацыйным будаўніком самылізму. 15. Работніцы і сяляніні паматайце, што паленшаньне вашага быту—справа самых уласных рук. Данамайце-ж савецкай уладзе будаваць лесьлі, сады, палцоўкі, ачаі, школы, сталойкі і пральні.

Сучасны стан беларускай сельскай гаспадаркі*)

Нізкая таварнасаць сельскай гаспадаркі.—Праблема ўраджайнасці.—Мы не абкапняем таварнага рынку.—Вінавата прамысловасць, вінаваты зямельныя ўстановы.—У нас няма ніводнага спэцыялістага па індустрыялізацыі.—Як мы будзем цаніць нашых працаўнікоў.

Для таго, каб зрабіць апаліэ цяперашняга стану нашай сельскай гаспадаркі, я спыніюся галоўным чынам на яе адмоўных баках.

Сельская гаспадарка БССР у дрэлі фазіце натуральны спажаўецкі характар з назвычайна нізкай таварнасьцю. Так, у 1925 годзе таварнасьць ад усёй валавой прадукцыі сельскай гаспадаркі складала 15,7 проц., у 1926 годзе—16,2 процанты і ў 1927 годзе—14,4 проц.

Такая нізкая таварнасьць пераходзіць працэсу кааперавання сельскай гаспадаркі, пераходзіць працэсу разьвіцця экспарту с.г. прадукцыі.

Таму мы ў нашай сельскай гаспадарцы маем назвычайна нізкую ўраджайнасць, мы на ўраджайнасці ішчэ не дасягнулі даваеннага ўзроўню за выключэньнем бульбы. Цэлы рад збожжавых культур на працягу гэтых гадоў знаходзіцца амаль што ў стабільным стане на сваёй ўраджайнасці.

А мы яе быццам сродкамі вытворчасці вёску забясьпечаем у значным ліку: завозім штучнае ўгнаеньне, машыны і прылады, прабовім цылы рад мерапрыемстваў па аграноміі, па земляўпарадкаваньні, мэдэрацыі, праводзім ачыстку насеньня і ўсё-ж такі на ўраджайнасці амаль што зусім не падніжамся.

Праўда, нам гавораць аб тым, што кліматычныя ўмовы за апошнія гады былі няспрыячальны, але нельга ўсё зьвалдаць на прыроду. Вязумоўна, мы самі не зьявлялі дастатковай увагі на мерапрыемства па пашырэнні ўраджайнасці. Наш апарат нашы спецыялісты зьявляюць да ішаў мала думалі над такой важнай праблемай, як пашырэнне ўраджайнасці.

Мы павінны праводзіць курс на інтэнсыфікацыю сельскай гаспадаркі, на пашырэнне тэхнічных культур, палёвага травасеньня і адначасова дабіцца таго, каб да нас хлеб ня ўвозілі і, ва ўсклік выпадку, не ў такой вялікай колькасці, як гэта робіцца зараз.

Мы дагэтуль ішчэ ня вырашылі пытаньня аб зьдальненьні кормаў нашай жывёлы. Іля гледзячы на тое, што мы пашырылі мэдэрацыйныя мерапрыемствы, палёвае травасеньне, пераход на шматполье і г. д.—усё-ж такі ў нас кармавая база нывыстарчална для разьвіцця высока-прадукцыйнаа жывёлагадоўлі.

У якім стане ў нас кармавы базьяне? Калі ўзяць 1924 год за 100 проц., дык у 1925 годзе мы мелі 99 проц., у 1926 годзе—85 проц. і ў 1927 годзе—92 проц. Мы да гэтай пары на Беларусі перажываем перыядычны кармавы крызіс. Мы ўсё добра памятаем, як у мінулым годзе сялянства зьявіла

амаль што ўсе страхі для пракорму жывёлы.

Кармавая праблема паўстае ва ўсю сваю шыр, і абмежаванца тымі мерапрыемствамі, якія мы праводзім, нельга. Тое, што некаторыя аграномы выселі па ўсёй БССР якую-небудзь пару тысяч рудоу кармавых борань-плодаў, дык гэта глулства. Якая гэта праца.

Мы да гэтага часу, ня гледзячы на тое, што ў нас вязначная таварнасьць сельскай гаспадаркі, не зьявілі арганізаваць так рынак, каб усю таварную прадукцыю абхаціць нашай кааперацыяй, нашым ляржаўным гандлем, нашай дяржаўнай прамысловасцю.

Праўда, мы некалькі прасоўваемся ў гэтай галіне: у 1924-25 г. таварнасьць сельскай гаспадаркі была ахопленна кааперацыйным гандлем на 72,2 проц., у 1925-26 г. на 77,2 проц., 1926-27 г. на 85 проц.

Калі ўзяць ступень перапрацоўкі сельскай прадукцыі нашай прамысловасці, то мы ўбачым, што валакно, лён, кааполі перапрацаваны ў 1924-25 г. на 32 проц., у 1925-26 г.—на 52 проц., у 1926-1927 г.—на 61 проц.

Такім чынам, у той час, калі вараз крычаць аб тым, што ў нас прамысловасць стаіць над пагрозай недахопу сырцу, таварная частка прадукцыі ня ўся перапрацаецца нашай прамысловасцю.

І не навучацца арганізоўваць прадпрыемства ў сельскія гаспадаркі.

Зразумела, я не кажу, што ў нас няма ніякіх дасягненьняў за гэты час—яны вязумоўна ёсьць. Пасеўная плошча ў нас пашырылася на 34,9 проц. у параўнаньні з 1916 г.—валізарнае пашырэнне.

Зразумела, я не кажу, што ў нас няма ніякіх дасягненьняў за гэты час—яны вязумоўна ёсьць. Пасеўная плошча ў нас пашырылася на 34,9 проц. у параўнаньні з 1916 г.—валізарнае пашырэнне.

Зразумела, я не кажу, што ў нас няма ніякіх дасягненьняў за гэты час—яны вязумоўна ёсьць. Пасеўная плошча ў нас пашырылася на 34,9 проц. у параўнаньні з 1916 г.—валізарнае пашырэнне.

Зразумела, я не кажу, што ў нас няма ніякіх дасягненьняў за гэты час—яны вязумоўна ёсьць. Пасеўная плошча ў нас пашырылася на 34,9 проц. у параўнаньні з 1916 г.—валізарнае пашырэнне.

Зразумела, я не кажу, што ў нас няма ніякіх дасягненьняў за гэты час—яны вязумоўна ёсьць. Пасеўная плошча ў нас пашырылася на 34,9 проц. у параўнаньні з 1916 г.—валізарнае пашырэнне.

Зразумела, я не кажу, што ў нас няма ніякіх дасягненьняў за гэты час—яны вязумоўна ёсьць. Пасеўная плошча ў нас пашырылася на 34,9 проц. у параўнаньні з 1916 г.—валізарнае пашырэнне.

Зразумела, я не кажу, што ў нас няма ніякіх дасягненьняў за гэты час—яны вязумоўна ёсьць. Пасеўная плошча ў нас пашырылася на 34,9 проц. у параўнаньні з 1916 г.—валізарнае пашырэнне.

Зразумела, я не кажу, што ў нас няма ніякіх дасягненьняў за гэты час—яны вязумоўна ёсьць. Пасеўная плошча ў нас пашырылася на 34,9 проц. у параўнаньні з 1916 г.—валізарнае пашырэнне.

Зразумела, я не кажу, што ў нас няма ніякіх дасягненьняў за гэты час—яны вязумоўна ёсьць. Пасеўная плошча ў нас пашырылася на 34,9 проц. у параўнаньні з 1916 г.—валізарнае пашырэнне.

Зразумела, я не кажу, што ў нас няма ніякіх дасягненьняў за гэты час—яны вязумоўна ёсьць. Пасеўная плошча ў нас пашырылася на 34,9 проц. у параўнаньні з 1916 г.—валізарнае пашырэнне.

банюшны—71,4 проц., сьрадзінны—47,7 проц., вікі—0,5 проц. корань-плодаў 17,3 проц., ільну-дагуду—9,3 проц. У сувязі з тым, што абар аўсу ўраджаю 1927 году быў павіжаны, з прычыны вяспрэяючых неааэрагэічных умоў, у пасеўную кампанію 1928 году будзе адчувацца недахоп у пасеўным матар'яле аўсу, і плянам Наркамзему прадугледжаецца загатоўці каля 14.754 тон насеньня аўсу, шляхам

3.009 дэмабілізаваных паслана на работу

На аснове паставоў ураду, дэмабілізаваны камсклад і чырвонаармейцы карыстаюцца значнымі перавагамі пры пасылцы на работу перад іншымі беспрацоўнымі, зарэгістраванымі на біржах працы.

Урад клопаціцца, каб па сканчэньні службы камсклад і чырвонаармейцы былі матар'яльна забясьпечаны. Гэта ня пусты гук, а самаа рэальная дапамога дэмабілізаваным.

Вось некалькі лічбаў у пацьвярдзеньне вышэйпавянага: в 1-га студзеня да 1 га кастрычніка 1927 г. было зарэгістравана на біржах працы 1.639 чалавек, з іх паслана на работу за той-жа пэрыяд 1.534 чал. За час апошняй дэмабілізацыі з 1-X 1927 г. да 1-I 1928 г. зарэгістравана 1.748 чал., паслана на работу 1.609 ч. Трэба атзначыць, што 75 проц. дэмабілізаваных ня маюць ніякае кваліфікацыі і значная частка іх прыдзецца абмежавацца ў асноўным часовымі і грамадзкімі работамі. Трэба атзначыць, што сярод гэтых дэмабілізаваных работніцаў, Напрыклад, на Менскай біржы з 185, якія знаходзіцца на вучоце 130, канцылярскіх і чорпаробчых і 55 з вельмі нізкай кваліфікацыяй. Гэта бязумоўна перашкаджае пасылцы на работу.

З пазылкаю на работу камскладу справа стаіць ня горш. З 915 дэмабілізаваных з 1-X 1926 г. да 1-X 1927 г. паслана на сталую работу 866 чалавек. У некаторых гарадох, у прынатнасці ў Менску, ёсьць ішчэ 4-5 чалавек камскладу, не пасланых на работу, але ў бліжэйшы час гэта пытаньне будзе вырашана ў станоўчым сэнсе. Меры да гэтага ўжо ўжыты.

Гэту вялікую і складаную работу ўдалося правесці дзякуючы сьвядомым адносинам да гэтаа сьправы рыбочых мас і пры падтрыманьні прафсаюзаў. Гэта лішні раз пацьвярджае тую дэсную сувязь, якая існуе паміж рабочымі і Чырвонай арміяй.

Прымаючы пад увагу адсутнасць усякаа кваліфікацыі ў дэмабілізаваных, Наркампрацы дзе ім магчымасьць набыць гэту кваліфікацыю на курсах Цэнтральн. Інстытуту Працы. За час з 1-га кастрычніка 26 г. да 1-га кастрычніка 27 г. праз гэты курс прапушчана 23 чал.; зараз на курсах навучаюцца 12 чал. дэмабілізаваных чырвонаармейцаў і ішчэ прадугледжана

валякно, в) арганізацыя па насадзеньні грамадзкіх саюў у першую чаргу ў земляўпарадкаваных паселішчах, г) у мацненне працы па ачышчэньні збожжа і пратраўліваньні сьлянскага пасеўнага матар'ялу, д) узмацненьне кантролю над якасьцю насеньня і сьвяхасовае яго паступленьне ў акругі і райны, е) сьвяхасовае правядзеньне адлучнай кампаніі праз выяўленьне і ўхвалу вытворцаў і г. д.

Н. БЭНЭК

прывіць у будаўнічы пэў 50 чал. Біржы працы ня могуць навязваць прадпрыемствам і ўстановам неадпаведных працаўнікоў, наадварот, асноўнай задачай бірж павінна быць найбольшае зьдальненьне патраб прамысловасці кваліфікаванай сілай.

Але, прымаючы пад увагу, што з проц. броне ня могуць задаволіць патраб дэмабілізаваных і ўсе, не мушаны будучь атрымліваць у далейшым работу ў агульным парадку (на правах членаў прафсаюзаў), неабходна ўзмацніць кваліфікацыю і дакваліфікацыю дэмабілізаваных, каб яны маглі атволіць усе патрабы, якія прад'яўляюцца з боку прамысловасці да работніка.

Большасць дэмабілізаваных каля 500 чал., што засталіся на вучоце біржы працы, у зьвязку з набліжэньнем будаўнічага сэзону будучь разьмешчаны на рабоце. Пакуль-жа прыдзецца абмежавацца ў асноўным часовымі і грамадзкімі работамі. Трэба атзначыць, што сярод гэтых дэмабілізаваных работніцаў, Напрыклад, на Менскай біржы з 185, якія знаходзіцца на вучоце 130, канцылярскіх і чорпаробчых і 55 з вельмі нізкай кваліфікацыяй. Гэта бязумоўна перашкаджае пасылцы на работу.

Усім дэмабілізаваным, якія працуюць на найме, знаходжаньне ў радох Чырвонаа арміі залічваюцца за рабочы стаж і, такім чынам, атлікі процант дэмабілізаваных карыстаецца дапамогаю па беспрацоўі разам з застрахаваньні.

Апрача ўсіх пералічаных асноўных мерапрыемстваў, існуюць і другародныя, якія маюць вельмі важнае значэньне для дэмабілізаваных. Так, на істарнаты і дарожныя аб'екты для дэмабілізаваных разьходзіцца за год каля 60.000 руб.

Дапамога і пераваргі, якія аказваюцца дэмабілізаваным чырвонаармейцам і камскладу, ў параўнаньні з нашымі гаспадарчымі магчымасьцамі, вельмі вялікія.

*) З дакладу т. ПРЫШЦЭПАЎ, зробленага на ўсебеларускай нараде зямельных працаўнікоў.

партыйных і камсамольскіх ячэек на вёсцы

Будні вытворчых нарад

„Цьвік“ вытворчае нарады—зьмена пил (Завод „Дрэвапрацоўшчык“, Менск)

На парадку дня вытворчае нарады стала толькі адно пытаньне—аб трохкратнай зьмене пил у лесапильным цэху. Гэта пытаньне добра знаёма ўсім: яно абмяркоўвалася на пасяджэньні вытворчай камісіі, яно было тамака гутарак равіцай, да пачатку працы, аб ім гаварылі ўдзельнікі ў часе абеду. Гэта пытаньне цікавіць усіх рабочых, але асабліва цікавіцца ім рабочыя лесапильнага цэху. Толькі гудок паводаму аб «шабаны», апошнія ўсе параз-жа пасыпалі на нараду.

Пытаньне аб трохкратнай зьмене пил выклікана частым псаваньнем алошніх ад пяску і бруду, які знаходзіцца на распыльчавым матэрыяле.

Многія заводы Лесбелу гэты матэрыял ужо ўжываюць—ён дае добрыя вынікі.

Так, напрыклад, завод «Спартак» прабіў гэты вопыт і, у выніку праверкі рэальнасьці пераходу на 3-кратную зьмену пил, вытворчае камісія выявіла навальчаны выхад пилматэрыялаў, палешаньне якасьці прадукцыі і зьмяншэньне працэнту браку.

Гэта да пераходу ясна. Але тут узнікае другое пытаньне: уяўленьне новага матэрыялу патрабуе перамякчэньня матэрыялу на паўгадзіны. Каб зьмякчыць пилы, патрабуе час, на працягу якога завод ня можа працаваць. А скарэціць рабочы дзень на 1/2 гадзіны зараз завод яшчэ ня можа. Як-жа быць?

Аб гэтым доўга гаварылі на вытворчых камісіях і нарадах.

Некаторыя прапанавалі пачаць работу на паўгадзіны раней—замяст 8 у 7 гадзін; іншыя прапанавалі паўгадзіны адпрацоўваць у розныя прамежкі часу: пачынаць работу на 10 хвілін раней, перапынак на абед скарэціць на 10 хвілін, і работу канчаць не а 5-й гадзіне, а ў 5 гадзін 10 хвілін.

Былі тэсавыя думкі, каб заканчваць на 30 хвілін працу пазьней. Але так ці інакш супроць 3-кратнай зьмены ніхто не супраціў. Вельмі ўжо ясна, неабходнасьць гэтага пераходу.

Савраду, у той час, як на іншых дрэвапрацоўчых заводах норма выпрацоўкі на адну рэзьніцу складае 1.100 куб. ф. т.

Рабочая здагадка на дапамогу рацыяналізацыі

(Бровар «Беларусь», Менск)

Ужо два гады на бровары «Беларусь» існуе вытворчая камісія. Усе, што зрабіла гэтая камісія за час свайго існаваньня, цяжка падлічыць. Досыць адзначыць, што на кожную кампанію, узятую ў друку, яна адгукалася з вількаю інтэнсіўнасьцю.

Ад пачатку кампаніі за рэжым эканоміі вытворчая камісія многа ўвагі зьвярнула на тое, каб у сабе, на заводзе, праводзіць эканомію. Вынікі гэтай работы хутка выявіліся. У першую чаргу, рабочыя прапанавалі патавіць разьліў і развозку пива, якая дарэга абыходзілася заводу. Разьлівае адзельна было пераведзена на выдзельніцтву. Гэтае мерапрыемства ўзналяло прадукцыйнасьць і павысіла і зароботную плату, а акрамя таго зьні іла сабекошт. Перакроілі горад на 3 раёны замест ранейшых 4. Гэта дапамагло скараціць штаты.

Далей, рабочыя заняліся пытаньнем аб апале, пастанавілі прэм'яваць таго качагара, які будзе больш за ўсіх эканоміць анал. У летнія месяцы, калі вытворчаць ідзе поўным ходам, качагары атрымлівалі прэміяльных звыш 30 р. у месіц. А завод эканоміў шмат апалу, што зьніжала сабекошт.

У выніку ўспё гэтае эканоміі, продажная цана бутэлькі пива павысілася на 2 з палов. калейкі.

З тым-жа запалам вытворчая камісія адгукалася на наступную кампанію, узятую друкам, за рацыяналізацыю вытворчасьці і павышэньне якасьці прадукцыі. Па ініцыятыве рабочых, у багаж з вадю пабудавалі зьмяшчальнік, ад гэтага новаўвядзеньня вада стала чысьцей.

Ад чыстай вады якасьць пива палепшылася. Для таго, каб тачкі, якія перавозяць ячмень, не псавалі прадукту, рабочыя запрапанавалі зрабіць іх на гумах.

Яшчэ многа разумных прапаноў унесла ў жыцьцё заводу рабочая здагадка.

Адміністрацыя большасьць прапановаў правяла ў жыцьцё. А вось адным адміністрацыя ніяк ня можа згадзіцца, што неабходна пабудаваць пажарнае дэпо. На заводзе «Беларусь» ёсьць свая пажарная дружна, якая складаецца з 45 чалавек. Ёсьць поўны пажарны інвэнтар. Але за адсутнасьцю месца ён знаходзіцца пад дажджом і сьнегам.

Ад дапамогі сыстэмы на навейшую тэхніку

(Гута „Ільліч“, Быхаўскі раён)

Гута імя Ільліча, якая да рэвалюцыі належала да графіні Талстой, доўгі час прапалава з вількім фэафіцтам. На праекце Шклярасту парашылі зьмяніць старую ванную печ, якая раней прапалава толькі 8 гадзін, новай, якая будзе дзейнічала безупынна, выкасьцю ў 7.000 пудоў масы.

Акрамя таго парашылі палепшыць умовы працы рабочага, гэта значыць стары, цёмны, паўразбураны будынак зьмяніць новым, прасторным, сьветлым, дзе-б працаваць было лёгка і прадукцыйна.

І вось, пасля доўгага рамонту завод адкрыўся і праца пайшла ў 4 зьмены на 6 гадзін кожная. Ліч рабочых зараз 475 чалавек. Выпрацоўка прадукцыі новай пачынаецца 12.000 замест ранейшых 3.000 пудоў у месіц. Якасьць

прадукцыі—апэчэрга і гаспадарчага качыньня—прыкметна палепшылася.

Праца, дзе толькі магчыма, механізавана. Так, напрыклад, для гарту пасуды пабудаваны новыя цявучныя пачы, замест «апэчка»—дапамогі сыстэмы.

З прычыны таго, што валя заводу няма лесу, арабілі тарфяныя дасьледваньні і знайшлі вількія запасы торфу. Зараз завод будзе карыстацца вількім торфам. На працягу гэтага году будзе абсталявана электрычная станцыя для заводу і пэсьлю «Ватрапка».

Калі 30.000 рублёў адпушчана для пабудовы новых рабочых кватэр.

Сабекошт прадукцыі ўжо зьнізіўся, з прычыны рацыяналізацыі і механізацыі працы, на 30 проц.

Савецкая грамадзкасьць на дапамогу рэалізацыі пазыкі

НАШ ЛЁЗУНГ—АБЛІГАЦЫЮ Ў КОЖНУЮ ХАТУ

НА ПЕРШЫМ МЕСЦЫ МАЗЫРСКАЯ І БАБРУЙСКАЯ АКРУГІ; ГОМЕЛЬСКАЯ І ВІЦЕБСКАЯ ЦЯГНУЦА У ХВАСЬЦЕ

Нядбайнасьць не дапушчальна

Пасьпяховае разьмяшчэньне пазыкі ўзмаценьня сялянскай гаспадаркі—задача ўсіх працоўных, усёй партыйнай, рабочай, сялянскай грамадзкасьці.

100-працэнтнае разьмяшчэньне пазыкі зьяўляецца першачарговай і неабходнай умовай для стварэньня новай вёскі. Вельмі вялікую ролю ў справе рэалізацыі пазыкі іграе сваячасовае, найбольш поўнае падрыхтоўка. Усякая павольнасьць, адлжка, нядбайнасьць, якія дапушчаліся з пачатку кампаніі, звычайна, даюць дрэўныя вынікі.

У нас у БССР рэалізацыя ўжо пачалася і, як правіла, добра праходзіць там, дзе ўсе было адпаведна падрыхтавана, дзе ў працы ёсьць хуткі тэмп, дзе ўсьведамляюць усю важнасьць гэтай справы.

А вось у тых месцах, дзе гэтага ня было, рэальных вынікаў падпіска на пазыку пакуль што яшчэ не дала. Мы сёньня паведамляем у нашай газэце, што ў адным з сельсаветаў Віцебскай акругі агітацыйны матэрыял ляжаць пад сукном, а аб пазыцы сьліства зусім ня ведае. Старшыня сельсавету нават не пькліпаецца словам сказаць аб ёй (гэта ў некалькіх вярстох ад Віцебску). Біроўзавьскэ с.-г. таварыства лічыць, што справа распаўсюджваньня пазыкі можа яшчэ пачацца, ёсьць справы найбольш важныя.

З Жлобінскага раёну паведамляюць, што там толькі думалі пачаць агітацыйную працу і г. д. Ёсьць шмат фактаў і ўлічаных і ў сто раз больш яшчэ ня ўлічаных, якія гавораць аб недапушчальнай нядбайнасьці да справы распаўсюджваньня пазыкі з боку раду арганізацый.

З гэтым трэба павесці рашучую барацьбу. Праца па разьмяшчэньні пазыкі павіна быць у цэнтры ўвагі партыйных, савецкіх і кааперацыйных арганізацый. У гэтай працы асабліва патрабуе тэмпу ўсякая расьцяжка, павольнасьць пэдапушчальныя.

Е. А.

Што можна даць добрая падрыхтоўка

Мазырская акруга мае 20.000 рублёў

МАЗЫР. (Па тэлеграфу ад уласнага кар.). На 1 лютага ў Мазырской акрузе рэалізавана пазыкі на дваццаць тысяч рублёў. Выдзяляецца Каралінскі раён, дзе рэалізавана больш як на сем тысяч рублёў.

Бабруйшчына мае ўжо 17.000 рублёў

Бабруйск. (Уласны кар.). Па вестках акрфа на 2 лютага па Бабруйскай акрузе рэалізавана аблігацый пазыкі па ўзмаценьні сялянскай гаспадаркі на 17.100 р.

Чырвонаармейцы наперадзе

Чырвонаармейцы № стралковага палка падпісаліся на пазыку ўзмаценьня сялянскае гаспадаркі на пяцьсот восемдзят рублёў. Адзін чырвонаармеец №-й кулямётнай роты купіў аблігацый на 12 р. 50 к. Інтэрэс да пазыкі вялізны. Усе добра ўсьведомілі сабе і задачы пазыкі і карысьць ад яе.

Чырвонаармеец.

1928. Завод Ільліч
А пазыку на рэалізацыю пазыкі ўзмаценьня сялянскай гаспадаркі ў гуты Ільліч
Дзесяць тысяч рублёў у год у гуты Ільліч
3/1-28.

Як будзе праводзіцца рэалізацыя пазыкі сярод вайскоўцаў

Паркамфінам Саюзу ССОР заключаны з Паркамфвенморам пратрафіраваны дагавор на разьмяшчэньне пазыкі ўзмаценьня сялянскай гаспадаркі сярод складу Чырвонай арміі. Асноўныя ўмовы дагавору наступныя:

Паркамфвенмор арганізуе ва ўсіх вайсковых часцях падпіску, пачынаючы з 1-го лютага па 30-га красавіка. Разьлік па падпісцы праводзіцца выключна ў цэнтры Саюзным Паркамфінам. Падпіска праводзіцца па намінале без залічэньня прапаньдэў па купоне, як за налічым рахунак, так і ў рэстэрміноўку. Рэстэрміноўка для чырвонаармейскага складу ўстаўляецца да 15-ці месяцаў, а для камскаду да 10 месяцаў. З вайсковцамі, якія купілі ў рэстэрміноўку аблігацыю, разьлік правадзіцца вайсковымі часцямі згодна ўказаньня Паркамфвенморам. Па запатрабаваньнях вайсковых часцей, асноўна-

Аблігацыі ляжаць пад сукном

ВІЦЕБСК. (Уласны кар.). Кампанія па рэалізацыі пазыкі разгортаецца наогул пасьпяхова. Асабліва добра павялі растлумачальную кампанію Гарадокскі і Ліазьнянскі раёны, якія вылучылі інструктароў для сувязі з вёскай. Вынікі добрай падрыхтоўкі ўжо маюцца. У Гарадокскім раёне, напрыклад, у першыя-ж дні прадава часовых пасьведчальных больш чым на 200 р., У Ліазьнянскім раёне тэсавы ёсьць добрыя весткі аб рэалізацыі. У самым Віцебску за першы дзень афіцыйнага продажу падпісаліся на 1.000 р.

Але побач з энэргічнай кампаніяй ва ўсёй акрузе мы маем э асобных месц іншыя весткі. Напрыклад, у Віцебскім раёне ў Астравенскім сельсавете для рэалізацыі пазыкі яшчэ нічога ня зроблена.

Увесь агітацыйны матэрыял ляжаць у старшын пад сукном у перагортных відзе. На ўсёй тэрыторыі сельсавету няма пакуль што ніводнага агента, няма і часовых квіткаў. Райвыканком разаслаў 26.000 квіткаў толькі ў некалькіх месц, а некаторыя сельсаветы ня маюць іх.

Я.

Мэдпрацаўнікі—на 210 рублёў

КАПЫЛЬ (Меншчына). Пядаўна адбыўся сход медыцынскіх працаўнікоў у мястэчку. Па дакладзе аб рэалізацыі пазыкі сход аднагалосна пастанавіў: усім членам саюзу мэдсанпраці зьвяза падпіска на пазыку; усім вышэйшаму і сярэдняму складу запісацца контрэгентамі па распаўсюджваньні пазыкі.

Сход зараз-жа перайшоў ад слоў да справы: зьявіўся напісны ліст, адзін за другім падпісваліся ўдзельнікі і соху.

У выніку падпісаліся на 210 руб. Агалашэньне вынікаў спаткана гучнымі воплескамі.

Міц.

ПРАЦАЎНІКОМ КААПЭРАТЫВАЎ

Перад савецкай краінай у сучасны момант стаіць вельмі важная задача: Узмацніць ва многа раз загатоўкі хлеба і сыру для забеспячэньня імі нашых гарадоў і прамысловасьці.

Вялікую долю сыру дае наша вёска. Таму—атрымаць з вёскі ўсё, што яна можа даць, зьяўляецца нашым першым абавязкам.

Усіх нашых рабкораў—працаўнікоў прымаўку: — Пішэце ў газэту «Зьвязда» аб усіх ненармальнасьцях, якія па вашай думцы перашкодзяць гандлю з вёскай. Пішэце, у якіх таварах адчуваецца недахоп, якога тавару ў вас ліку, якія тавары надобраньняныя для вёскі вельмі дарагія, на якія тавары адчуваецца вялікі попыт, якія патрабаваныя ся-

Лічыць істэмадзім перайсці на 3-к' атную змену піл.
2) Зрабіць вопыт і выявіць вынікі пры звычайным 8-гадзінным рабочым дні (уключаючы і час, затрачаны на 2 змены піл).
3) Выявіць дынаміку прадукцыйнасці працы пры 2-х і 3-х кратнай змене піл.

С. Пінін.

Варштат № 13

(Гута імя Домбаля, Нова-Барысаў)

Гутарка іх аб прэсе, на якім вырабляюць чаркі. Прэс гэты працуе, замест чатырох у 3 змены — не хапае майстроў. Вечна яго рамантуюць і вечна ён псуецца.
Горш за ўсё гэта тое, што ён дае на вожную змену 250 шт. браку, што складае каля 13 проц. Гэта — рэч вусім недапусцімай.
Акрамя таго варштат № 13 зна-

равацца прыкладна 12.000 шмат раўняшых 3.000 пудоў у месца. Якасць

БЯДА З АБСТАЛЯВАНЬНЕМ

(Завод „Чырвоны Хэмік“, Менск)

На нашым заводзе вырабляюцца мрамарнае мыла, атранант, канторскі клей і водат.
Галоўная прадукцыя заводу — водат. Ім завод адвальвае патрэбы большасці насельніцтва БССР. Мрамарнае мыла, якое вырабляецца заводам, за апошні час стала стратнай прадукцыяй. Справа ў тым, што ў сьнежні мінулага году ходзіцца дзёнка ад цяжельшчыцы — прыходзіцца хутка бегаць, каб адвесьці прадукцыю на машыну.
Трэба стварыць камісію заіндэксаваць працаў гэтага варштату. Напершае, памяншыць браку дасць некалькі тысяч руб. эканоміі ў год, на другое, можна будзе перавесці працу на варштат на 4 змены.

цапа на тэхнічны тлумч была павышана з 11 р. 65 к. да 13 р. за пуд. Такім чынам, сабекошт кіліграму мрамарнага мыла зараз перавышае яго продажную пану. Між тым выраб мыла ў вытворчасці заводу займае вялікае месца. „Чырвоны Хэмік“ выпускае штомесячна 1.200 п. мрамарнага мыла. За апошні час на нашым заводзе пачалі вырабляць нова від прадукцыі — крэм для абутку. Крэм, які выпускаўся раней, з-за адсутнасці пелатарых патрэбных матар'ялаў, быў вельмі дрэннай якасці. Зараз янасьці трохі палепшылася, яго трэба нічо больш палепшыць шляхам найму спецыяльнага майстра і абсталявання належнай лабараторыі.
Шмат у чым перашкаджае вытворчасці прыміўнае абсталяванне на заводзе, часта бываюць перабоі з-за адсутнасці сырцу. Бываюць і вострыя грашовыя крызісы. М. З.

Што можна даць добрай падрыхтоўна

(Месьціслаўскі раён, Аршанскае акругі)

У кожным сельсавеце нашага раёну працуе па два адказныя таварышы, аграма мясцовага партыйнага, камсамольскага і наогул вясковага актыву. Устаноўлена справаздача па 7-місячых. Уцэплены ўсе савецкія гаспадаркі, камуны, арпелі. Пры хатах-чытальнях і школах арганізаваны справачнікі па с.-г. пазны. 28-га студзеня адбыўся шырокі пленум ЛКСМБ, які прыняў пастанову аб усямернай дапамозе рэалізацыі. Усе прысутныя камсамольцы (120 чалавек) падпісаліся на пазыну.
Усе ўдзельнікі пленумаў сельсавету падпісаліся на аблігацыі ў сярэднім па 5-ці руб. кожны. Можна канстатаваць, што Месьціслаўскі раён добра падрыхтаваны. Ёсць усе дадзены думачы, што пазыка будзе ў нас поўнасьцю рэалізавана.
Акулік.

Гомельшчына — толькі каля 7.000 руб.

Гомель. (Уласны кар.). Па вестках, якія прадставілі райвыканкомы Гомельскай, па акрузе рэалізавана селянскай пазыкі на суму 6.717 руб. Весткі далёка няпоўныя, бо ў готу суму не ўвайшлі рэалізаваныя аблігацыі сельскімі контрагентамі.
Буда-Кашалеўск. (Уласны кар.). Па маючыхся вестках па Буда-Кашалеўскім раёне рэалізавана аблігацый селянскай пазыкі на 2 лютага ў суму 600 руб.

ша вёска. Таму — атрымаць у вёсцы ўсё, што яна можа даць зьяўляецца нашым першым абавязкам.
Але замест збожжавыга і ўсякага іншага віду сырцу патрэбна даць вёсцы прадукцыю нашай прамысловасці. Трэба забяспечыць вёску ўсім патрэбным. Трэба нінуць у вёску прадукцыю нашай тэкстыльнай прамысловасці, галятарэйнай, шкляной, скурааной, металапрацоўчай і г. д. А гэта ў вельмі вялікай ступені залежыць ад працаздольнасці і гібкасці ўсяго нашага каапэрацыйнага апарату, ад растаропнасці і ўважлівасці працаўнікоў прылаўку.
Каапэратары! Пралетарская дзяржава дае вам баявую задачу:
Узмацніць і паскорыць ва многа раз тавараабмен паміж горадамі і вёскай.
Ніякіх перашкод на гэтым шляху!
Мы зьвяртаемся з настойлівай просьбай да ўсіх сьведомых каапэрацыйных працаўнікоў да

іння тавары нядобрааказанні для вёскі вельмі дарагія, на якія тавары адчуваецца вялікі попыт, якія патрабаваныя сяляны прад'яўляюць да каапэрацыі.
Паведамце нас ці нармальна ідзе забеспячэнне, каапэратываў неабходнымі прадметамі селянскага спажывання: ці бываюць перабоі ў забяспечанні, зацяжкі, і па якіх прычынах зацяжкі гэтыя адбываюцца. Ці не адказваюць вам бюракратычнымі адпіскамі на вашы патрабаванні.
Вам, працаўніком прылаўку, якім штодзённа прыходзіцца мець дачыненне да селяніна — пакупца, ня цяжка будзе адказаць на гэтыя няскладныя пытанні. Кіруючыя-ж органы зрабця на падставе вашых лістоў адпаведныя вывады і, дзе трэба будзе, націснуць, падцягнуць.
Мы чакаем ад вас лістоў, мы чакаем ад вас актыўнага ўдзелу ў выкананні дырэктыв партыі ў галіне загатоўак і забяспечання сырцом нашай прамысловасці. РЭДАКЦЫЯ.

Уся ранаца заўтрашняга дня прайшла ў абглядзе небагатай гаспадаркі камуны. Карэспандэнт, высокая падзімаючы ху-дыя ногі ў жоўтых шкарпавках і элегантных вузкіх сапках, сьпянаўся за легка ідучым, кланцамі, якія вялі яго то на сажалку, то ў сад, то на сьвежа-ўзоранае поле, то ў хлеў і скаціне... Карэспандэнт усюму здзіўляўся і ўсяму надаваў незразумелае камунарам агромністае значэнне. Для іх усё гэта былі самыя звычайныя рэчы, без якіх вельга было жыць, будаваць сваё гаспадарку; па словах-жа карэспандэнта, выхадзіла, што яны гэры, нязвычайныя людзі, што яны робяць дзіўныя рэчы. Зразумела, гэта ілюзія іх самалюбства, але ўсе тры, кожны пасвойму, адчуваў ненатуральнасць становішча.
Аглядаючы гнядога і асьцірожна паводзячы белай рукою па яго пенай і густой шэраці на галаве, карэспандэнт заняўся цвёрдым упэўненым голасам.
— А хто ўчора на начлег озьдзіў?
Уладзік падавіў сьмяшок і сур'ёзна адказаў, што зараз, восенню, на начлег ня озьдзіць; Юрка-ж ня стрываў ці не жадаў стрываць на гарданай ухмылкі і карэспандэнт, заўважыўшы яе, уняршыўся, зладца, са ўвесь час, нахмурыўся і замаўчаў.
Ён сьпянаўся ахаць. Ужо сёўшы ў легкую камунаскую драбінку і падбіраючы рукамі сыравата сена пал сядзеньне, карэспандэнт раптам, успомніўшы пеніта, паказаў да сабе Уладзіка.
— Паслухайце, а як жа называецца ваша камуна? Я і забыў вусім...
— Ды так, — падліў плечы стар-

шымы, — ды ніяк... Прудкі... Прудкоўская камуна... так і завецца...
— Вось гэта ня добра, не, не, — перабіў яго карэспандэнт, — абавязкова трэба, каб імя належнае было... Ну, «Прамень сацыялізму», напрыклад, — сказаў ён, падумаўшы, — ці «Новае жыццё»... Так лепш будзе... Ну, а газету в парыскам я вам прышлю... Усяго лепшага...
Ізям ускочыў на перадоў, пагнаў капы. Уладзік крывіў, «Бы-вайце здарова», пастаў крэху і намеркаваўся дахаты.
Юрка злосна і кльіва вірнуў на яго:
— Проводзіў пана?
— Паехаў, — не зразумеўшы гі-рэнні, проста адказаў Уладзік, — ён, ведаеш, раіў імя камуне даць... «Прамень сацыялізму», кажа, так і называецца... Лоўка, га?
— «Прамень сацыялізму»? — Юрка устаў і, запустыўшы руку ў валасы, паглядзеў на прыціхшую, чымсьці замаркачваючы Марыську. — «Прамень сацыялізму»?... — Ён хваравіта і жалка ўхмыльнуўся. — Хай будзе так... усё адно...
Сьлята прайшло ня так, як чакаў Юрка. Па-новаму, без гэтай сумчаватай урачыстасці, так добра знаёмай яму, сьвятла ўхмыльнулася ў іх жыццё, асьвятлыла і падбавіла людзей. Былі хвіліны, нават гадзіны, калі Юрку злавалася, што ён стаў раўняшым — вяселым, лёгкім, дэкаватым, што ён, як раней, шчыра верыць у справу сваёй камуны. Злавалася, што тыя жорсткія моцныя сены, у якіх ён заблытаўся апошнія дні, перагаралі і аслабнілі яго. Але гэта былі толькі хвіліны, толькі гадзіны. Нібы нехта прадзіраў яго думку, і упэўненасць, парыву, камсамольская цвёрдасць ужо не магалі

Апавяданьне Міх. Гольдбэрга

* * * П Р У Д К І * * *

ўтрымацца ў ёй. І ён не абвінавачваў сябе.
У хаце камуны адбыўся селянскі сход, для гэтага ра абралі пераборку, а ўсе хатнія рэчы вынеслі ў сены. Аслабніўшыся пакой бму поўны салы, ля дзвярэй штоўхаліся бабы і дзеці, і прыехаўшы з мястэчка прамоўца ў гарал кім паліто і бліскучых новых ботах многа і горача гаварыў аб сацыялізме і заветах Ільіча. Потым устаў Уладзік і абвясціў, што з сёньнешняга дня іх камуна будзе называцца «Прамень сацыялізму»; усе цяжка, як па камандзе, зааплэдывалі. Тады прамоўца зноў папрасіў слова і растлумачыў, чаму прудкоўская камсамольская камуна можа янасьці гэкое важнае імя; ён гаварыў гучным маладым голасам, нявуча расцягваючы цяжкія словы — і Юрка адчуў лёгкі вэнюб па сьпіне, такі самы, які ён спытаў пскалі ў горадзе, на вялікіх мітынгах, сярод шматлікаўнага бурнага натапу. Толькі талы ён задыхаўся ад любоў і радасьці, калі крычаў з усімі «ўра», а цяпер яму стала цяжка і вясёлка, ён адчуў сябе чужым і апусціў галаву.
А праз два дні паслы сходу атрымалі з гораду абяцаную газету. Камунары доўга не маглі знайсці апісаньня «жыцця і быту камуны», як гаварыў карэспандэнт, знайшоў Юрка — гэта быў вялікі артыкул у ніжнім куту газетнага ліста, і пасярод радкоў, у прыгожым авале, выглядаў твар Уладзіка, такі знаёмы дома і такі

дзіўны і чужы ў газэце. Артыкул спачатку прачытаў у голас Уладзік, павольна вымаўляючы словы і перавуючы гэтым пабаядзёўскага Юрку; потым той сам прагна прабегаў вачыма цяжкія шэрыя радкі, скрыва ўсьміхнуўся і апуснуў ад сябе газету; над ёю схілілася Марыська, але яна ня чытала, а доўга, з пужайвай радасьцю, глядзела на партрэт свайго Уладзіка — і падобнага, зладца, і непадобнага.
У артыкуле была апісана гісторыя камуны, яе гаспадарчыя дасягненні і быт камунараў. Нібы і зьверна ўсё было напісана, ды толькі завадат усе добра і ўдала выходзіла іх жыццё ў газэце, без усялякіх замінаў і перашкод, ня так, як гэта было сапраўды. Уладзік адчуў гэта, нахмурыўся і, нездаволенна глядзячы на свой партрэт, сказаў хрыплым і няўпэўненым:
— Падумаюць... заможнікамі жыць... а нам іначэ крэдыт патрэбен... ну і напісаў, ліха яго бяры...
Юрка не паверыў шчырасці гэтых слоў, ён цвёрда ведаў, што Уладзік сьмянецца ў думцы над ім, бо ў артыкуле толькі і пісалася, што пра яго, пра Уладзіка, а аб астатніх камунарах былі два-тры радкі... «Навошта ён хлусіць, пракляты, — з агідай падумаў ён аб таварышу, — хай-бы проста свой гонар паказаў ды в Марыскай нарадаваўся... Радасьці, наўгна-вядзіўлены твар Марыскай асабліва злававу яго, хачелася нінуць у яго чымнебудзь, павуць і пайсці ў каты. Так, так, трэба пайсці... Ён схавіў вачы, парваў Язэпа і пай-

шоў разам з ім капаць земляны пограб.
Сыравата якая зямля лёгка рэзалася рыдлёўкай, быў цёплы туманні дзень і лес на кругавізе сінё і клікаў, як вясвой. Сябры працавалі моўчкі, не глядзелі адзін на аднаго — яны адчувалі, што цёплай, ад душы, гутаркі зараз быць ня можа, а хлусіць абодва ня ўмеў і не хацелі. Вышла Марыська, паглядзела на іх працу. Абодва не азірнуліся, не спаткалі яе ніводным, як бывала, ветлівым словам. Потым прышоў Уладзік з рыдлёўкай, маўкліва залез у яму. Так яны працавалі ўтрох, панурылі, бяз слоў, чужыя.
Калі Марыська паклікала чалудзаваль, Юрка сказаў, што яму есць не ахвота, падцягнуў кажух і пайшоў у вёску.
Ён прышоў толькі глыбокім вачарам, калі ўсё ўжо пакладзіся спаць. Гроўка ступаючы нагамі, ён уваліўся ў пакой і цяжка апусціўся на зэдлік. Твару яго ў душной тугой цемры вельга было разабраць, але працнуўшыся Уладзік адразу сьцімнуў, што Юрка прышоў у вечны, што ён на нешта рашыўся — трэба быць ва-чыку.
— Ідзі... Кладзіся... чаго сьлязім? — сказаў ён асьцірожна, высунуўшыся з над коўдры.
— Гонім... гаспадар... рава яшчэ... пачакай...
Ізноў цяжкія блытаня крокі заграхаталі па пакоі, наблізіліся да ложка; спужаны сні аганьк сярнічкі захрыжаў у Юркіных пальцах, ён высока падняў яго і са-

зкой прагнасьцю віраў на спаў-ных.
— Чаго табе трэба?... Халера! — ускочыў Уладзік і адчуў босмы нагамі холад падлогі. Марыська в жудасьцю, нічога не разумеючы, глядзела на Юрку, на Уладзіка, на дагараючую чырвоную нітку сярнічкі.
Стала цёмна, і ў гэтай старожкай варожай цемры, падняўшай, як вож, цішыню, упалі калючыя кароткія словы Юрка:
— А тое трэба, што выходжу... Сёньня выходжу... І майго гнядога бяру... Жывеце самі... А а выходжу.
— П'яны ты, Юрка... ачухайся рапей.
— Маўчы, — перабіў Уладзіка Юрка і пакінуўся, — выпіў — маа справа. Зразумеў?... Не тваё піў. Гас-па-дар!...
— Завісьнік бязглызны! — раптам прарэзліва закрычала Марыська. Яна, у адной кашулі, злосная, з застанавіўшымі сьлязьмі ў вачох, сядзела на ложку. — Чаго ты хочаш, вар'ят ты, чаго?
Сьлёзы Марыскай крэху зьбілі тэжылі Юрку. Ён ухмыльнуўся вінавата, але адразу-ж вайшоў у сябе і зноў крыўдна і горка сказаў:
— Чаго равеш, дурная? Дзіцячэ будзе... Уладзік...
— Дык ідзі, — цвёрда сказаў той, — ідзі, калі так. Абыдземся.
Ён падняўся і стаў, спакойна запазіў газыткі. Юрка сачыў за ім вачыма. Хмуры Язэп стаў у пасярод пакою, ускудлачаны і чырвоны.
— Пойдзеш са мной? Я выходжу, — запытаў яго Юрка раптам сумным і ціхім голасам.
— Я... куды зараз — уначы?... Кінь, Юрка...

Але той ня слухаў яго, ён збіраў свае рэчы, такі неўважлівы і моцны ў сваім рашэньні. Завязаўшы вузел, Юрка моўчкі агляду пакой, застанавіўся на Марыскай — тая адварнула. Уладзік, думавшы, што Юрка пужае ўсё, гарэзіць ад хмелю, зразумеў, што справа сур'ёзнай і аханіўшая яго цвёрдасць раптам прапала. Хацеў загаварыць, але нешта не дазволіла. І Юрка раптам нібы не паворнуў у сур'ёзнасьць свайго намеру, пратраўвеў, зьдзіўлена падняў бровы.
— Сам-бы ажаніўся... хто яму перашкаджае? — данеслася з ложка і агаленая праўда гэтых слоў разавула ўсіх.
Юрка, нічога больш ня кажучы, вышаў. Чутно было, як ён праделілаў міма вакоў, адчынаў дзвяры хляву і выводзіў гнядога.
— Ты ня думаў — ён зьвернецца... Ён дурыць... куды-ж яму, як ня суды? — здаўленым голасам прагаварыла Марыська і паглядзела ў вочы Уладзіку.
— Зьвернецца — добра... не — пяхай! Пражывем, Марыська. Пражывем, — урачыста, як ніколі ён не гаварыў, паўтарыў Уладзік і вышаў па вуліцу. Поч жыла гукамі — няяснымі, цяжкімі, кволымі. Бадзёрыя крокі капы па рызным гасцінцы працобалі побач і замарлі. Уладзік падумаў аб тым, што капы ўсе-такі яны трэ' было даваць, халеў бегчы даганяць, але зразумеў, што позна. Тады чамусьці ён успомніў аб эмільным склепе, аб тым, што заўтра трэ' будзе абавязкова закончыць гэтую працу. Зямля была такая мяккая і пакорная пад рыдлёўкай, і дзень і ноч былі цёплым, туманным, вусім, як на прадзесьні.

* (Канец. Гл. „Зьвязда“ № 28)

Ордэны Чырвонага сьцягу за баявыя заслугі

Народны Намісарыят Унутраных Спраў сабраў весткі аб удзеле цэлых тысяч нашых пунітаў і пасабных таварышоў у партызаном руху і ў барацьбе з беларусамі.

Усе матар'ялы прадстаўлены ў адпаведныя органы для ўзнагароды ня гэтых насельных пунітаў, там і асобных таварышоў, якія маюць баявыя заслугі ў барацьбе з беларусамі і ордэнамі Чырвонага сьцягу. У спісе гэтых пунітаў уключаны гарады: Менск, Барысаў, Жлобін, в. Душоры Менскага акругі, в. Мілюшавічы, Мазырскага акругі, в. Гатава, Менскага акругі, в. Рудабелі Бабруйскага акругі, і інш.

У Прэзыдыуме ЦСПСБ (На пасяджэньні 2-га лютага)

Мерапрыемствы па барацьбе з беспрацоўем

Прэзыдыум ЦСПСБ заслухаў даклад Наркампрацы аб мерапрыемствах па барацьбе з беспрацоўем на 1927-28 г. Усяго мяркуецца адпусьціць на гэтую мэту 2.180.600 руб. Плян Наркампрацы наметав водпуск на правядзеньне грамадзкіх работ 1.051.300 руб., на перакваліфікацыю беспрацоўных 100.000 руб. і г. д. У працалектывы будзе ўцягнута 2.815 чал. На курсы Цэнтральнага Інстытуту Працы будзе прынята 970 чал. У працягу году атрымаюць тапнае і даровае харчаваньне 1.465 беспрацоўных. На чужыні дамы змогуць абслужыць штодзённа 350—400 чалавек беспрацоўных. Дапамогу ў спраксавах атрымаюць у сярэднім у працягу году 15.000 чалавек.

Прэзыдыум ЦСПСБ прызнаў, што прадстаўлены Наркампрацы план мерапрыемстваў па барацьбе з беспрацоўем на 1927-28 год зьяўляецца рэальным і аднавідае становішчу і характару беспрацоўя па БССР.

Дармовыя электрычныя ўводы

1.000 дармовых знадворных электрычных уводаў для рабочых кватэр, якія адпускаюцца Менскім гарсаветам, прэзыдыум ЦСПСБ парашы разьмеркаваць па саюзках. Заявы на дармовыя ўводы павінны накіроўвацца ў камунальную секцыю гарсавету. ЦСПСБ аглядзіцца з прапановаю гарсавету выдзяліць 30 уводаў для каманднага складу Чырвонае арміі. АТЭ даручана ўмовіцца з камунальнай секцыяй аб парадку водпуску гэтых уводаў і тэрміну іх праводкі ў пасабных раёнах.

У Прэзыдыуме Менскага Гарсавету (Пасяджэньне 2-га лютага)

Палажэньне аб дворніках

Прэзыдыум гарсавету зацьвердзіў новае палажэньне аб дворніках. Згодна гэтага палажэньня, усе двары ўважлівыя, якія маюць ня менш 50 кватарантаў, павінны ўтрымліваць дворніка, меншым домакіраўніцтвам аб'яднаюцца для ўтрымленьня дворніка. Пры прыёме на пасаду дворніка домакіраўніцтва на працягу двух дзён павінны паведаміць аб гэтым міліцыі. Апошняя мае права даць адвод. Кожны дворнік абавязан ведаць нумары і месца знаходжэньня тэлефонаў пажарных ваганда, міліцыі, хуткае дапамогі, а таксама выдаваць спракі аб знаходжаньні кватэр кватарантаў і г. д.

Кватэры для студэнтаў

Гарсавет самаправаў па бюро працэтуду ўсе кватэры і кватэры, якія заняты ў камунальных і жактэўскіх дамох студэнтамі ступендыятамі. Такіх навоў налічваецца 450. У

выпадку выезду студэнта, кватэрная плошча пераходзіць пад ведама бюро працэтуду.

Працалектыву гароднікаў

Прэзыдыум гарсавету прымае неабходным у бягучым годзе арганізаваць працалектыву Менскіх гароднікаў. Камгасу запрапанавана выдзяліць для працалектыву вучастак зямлі.

Ільготы рабочым пры куплі дамоў

Рабочыя, якія жадаюць купіць дом ад Камгасу, згодна пастановы прэзыдыуму гарсавету, змогуць выплачваць валжачыя са гэты дом грошы ў працягу трох год. Раней для ўсіх купляючых дамы было ўстаноўлена гадавое адтэрмінаваньне. Для перацоўнага элементу вызначан паўгадовы тэрмін для выплаты ўсё сумы. Разьмер задатку для рабочых зьменшан, а для перацоўнага элементу павялічан.

МЕНСК

Пабудова вялізарнага малочнага заводу

Скончан праект пабудовы цэнтральнай малочнай у Менску, якую прадуладжэваецца перадаць для экспляатацыі Менсельпраму.

Праект уложаны архітэктарам Бэнца і інжынерам Кукам і ўзгоднены зь вядомай шведзкай фірмай, якая вырабляе абсталяваньне для малочных заводаў. Вытворчасць малочнага заводу разьлічана на 3.000 літраў малака на гадзіну з давадзеным у далейшым да 6.000 літраў. Малочная будзе абсталявана машынамі навіейшых канструкцыяў заграначных фірм. Частка ліцэнзій на ўвоз заграначнага абсталяваньня ўжо выдана.

Па характары свайго абсталяваньня цэнтральная малочная будзе адной з чымногіх у нашым Саюзе.

Ужо пачалася падрыхтоўка матар'ялаў для пабудовы заводу, работы па якой пачнуцца ў бліжэйшы будаўнічы сэзон.

Завод будзе вырабляць масла, сьмятану, кафір, прасаквашу, пастэрыванае малако.

Малпы ў Беларуска-Пастэраўскім інстытуце

Беларускі Пастэраўскі інстытут атрымаў у Афрыцы першыя дзьве вялікія малпы, пароды „Гамадрыла“ для вынаў. Гэтыя малпы куплены праз Маскоўскі Эндакрыналягічны Інстытут і вывучаюцца аднымі ў Беларусі. Малпы знаходзяцца ў жалезных клетках. Чапаеша атрымаць малпаў і іншых парод.

Да пажару ў Самахвалявіцкім РКК

У Менск вярнулася камісія, якая вывяджала спэцыяльна ў м. Самахвалявічы для высьвятленьня прычыны пажару ў Самахвалявічах. Увесь будынак райвыканкому згарэў. 20.000 руб. грошай і 50.000 руб. в. шгоўнымі паперамі, аблімаўцы і інш., якія знаходзіліся ў неаграмай шафе, засталіся. Прычыны пажару пакуль яшчэ ня высьветлены.

Да пажару ў Узьдзенскім камбінаце

Некалькі дзён таму навад у Узьдзенскім камбінаце «Закраўшчына» ў часе пажару «гарэў млын». Удалося астаць электрастанцыю і лесанілію. На месца пажару вывяджала спэцыяльная камісія. Выяўлена, што пажар узьнік ад надпаду. На гэтай справе атрыманьне адзін чалавек, які падазраецца ў надпаду. Дзяржстрах адпусьціў на аднаўленьне млын 5.000 руб. Мяркуецца аднавіць гэты млын і пусьціць у ход праз два-тры тыдні.

Выгавары страхавым Працаўніком

За несвачасовае прадстаўленьне зводкі аб годзе акладной страхавой кампаніі праўленьнем Дзяржстраху ў вядомай ступені выгавор з анулявацьнем у адрозьніч ад Паліцкім Актраўскага т. Каліноў, аглядчыку Магілёўскага Актраўскага т. Філіпоўскаму і Мазырскага акруговаму інспектару тав. Антанішчу.

За дзень

ПАЦЯГВАНЬНЕ ЗАРПЛАТЫ. Тэкстыльнай фабрыцы імя Клары Цэткін адпусьчана 5 тыс. руб. на павялічэньне зарплатаў адстым групам рабочых. Сродкі разьмяркоўваны па аддзельных фабрыках.

КЛЮБ ПРЫ ЗАВОДЗЕ „КАМІНТЭРН“. Ці саюзу дрэваапрацоўніцкай адпусьціла 3.500 р. на абсталяваньне і рамонт машынаў пры заводзе «Камітэ» на ў Нава-Барысава для рабочага клубу.

Здарэньні

— Пажар. У в. Давілавічы, Койдаваўскага раёну пажарам апынчылі дзьве хаты, два хліны, сельска-гаспадарчы інвентар. У агні загінула 10 кароў. Прычыны пажару высьвятляюцца.

Фабрыкі і заводы да юбілею Чырв. арміі

Рабочыя заводу «Мэтал» і сельска-гаспадарчых майстэрняў імя Бурбіса шэфтуюць над адной вайскавай часткаю. Святаваньне юбілею Чырвонае арміі праводзіцца таму разам.

Ячэйкі Асоавіяхіму ўжо пачалі абсталяваньне вайсковых кутноў на заводах і пераабсталяваньне лентукта ў эскадроне. Праводзіцца экскурсіі чырвонаармейцаў на заводы і рабочыя ў эскадрон, прычым да экскурсіі рабочыя ў эскадрон прыстаюць са спарторніцтва па спорце паміж рабочымі і чырвонаармейцамі.

У дні святаваньня на заводзе будуць арганізаваны спарторніцтва па стрэльніне з баявых і дробнакалібрных стрэльбаў.

Завод «Дрэваапрацоўнік», пачынаючы з 23 студзеня, праводзіць конкурс на лепшага стрэльца. Лепшыя стрэльцы будуць пасланы для ўдзелу ў стралковых спарторніцтвах з чырвонаармейцамі сугаварыскага кавалерыйскага батальёну.

На 23 лютага рабочыя заводу запрашаны ў казармы сугаварыскага кавалерыйскага батальёну, дзе правядуць увесь дзень.

Юнсацыя клубу падрыхтоўвае асобна ўрачысты вечар разам з сугаварыскага кавалерыйскага батальёну.

20.000 р. на індустрыялізацыю калхозаў

Белсельбанкнам адпусьчана 20.000 р. на індустрыялізацыю калектывнага гаспадарак Беларусі. Грошы пераведзены ў акругі.

Павялічэньне попыту на беларускія смаляпрадукты

За апошнія часы з боку Аўстрыі можа павялічыцца попыт на беларускія смаляпрадукты. Аўстрыйскія фірмы прасоўваюць нашы смаляпрадукты на вэнгерскі і балканскі рынкі.

Павялічэньне попыту на смаляпрадукты тлумачыцца тым, што на ганбургскіх складах зьніжаны запасы нашых смаляпрадуктаў, якія там месіцца, а таксама тым, што Аўстрыя павялічыла сваё гандлёвае сувязі з савецкімі рэспублікамі.

Адначасова паступілі запатрабаваньні на беларускія прадукты з боку Францыі, Амэрыкі і Рэйнскага краіны.

Дзякуючы ўжытым мерапрыемствам БССР зможа забесьпечыць гэта запатрабаваньне замежнага рынку на смаляпрадукты. Уся справа заключыцца ў тым, каб смаляпрадукты накіроўваліся замежнымі фірмам рагулярна і без перабоў, як гэта было ў мінулыя гады.

Балючым востаньня пытаньне аб тым, як смаляпрадукты, асабліва для смаля. Да гэтага часу смаля экспартавалася ў Беларусь і самых рознастайных і рознакалібрных бочках, пачынаючы з бочка „шведка“ і канчаючы вялікімі бочкамі з пад селідоў. Беларускае саматужна-прамысловаму саюзу для выдзяленьня забясьпечыць экспарт смаляпрадуктаў стандартнай добраахвотнай тарай.

да ўвагі рабнорай г. менску

У НЯДЗЕЛЮ НАРАДА РАБКОРАУСКАГА АКТЫЗУ

У нядзелю, 5-га лютага, а 5-й гадзіне ўвечары, у памяшканьні рэдакцыі газ. „Зьвязда“ (Савецкая, 63, 3-ці паверх) адбудзецца нарада рабнорайскага актызу г. Менску.

На абвешчаны дзень — даклад тав. ПРАЎДЗІНА аб далейшай працы і задачах рабнорайскіх гуртноў.

Рабселькорайскі аддзел.

Шахматы.

Партыя з шахматнага спаборніцтва прафсаюзных каманд Віцебску, Гомелю, Магілеву і Клімавічы (15 студзеня 1928 г.)

Белыя — Сіліч (Віцебск).
Чорныя — Поткін (Гомель).

Белыя. 1) d2—d4, 2) e2—e4, 3) Cf1—d3, 4) C2—e3, 5) Ce1—e3, 6) f3—d2, 7) e3—d4, 8) f2—f3, 9) Kg1—h3, 10) 0—0, 11) e4—e5, 12) Kd2—e4, 13) Ce3—g5, 14) e5—f6, 15) Cg5—h6, 16) f3—f4, 17) Ke4—g5, 18) Ch6—g5, 19) Jf1—e1, 20) g2—g4, 21) Cd3—f5, 22) Kh3 : g5, 23) g4 : f5, 24) Fd1—g4, 25) Fg1 : f4, 26) Ff4 : d4, 27) Krg1—f1, 28) Kc5—e4, 29) Ke4 : d6.

Чорныя. 1) b7—b6 (паг. 6), 2) Ce8—b7, 3) e7—e6, 4) e7—e6, 5) Ke8—f6, 6) e7 : d4, 7) cf3—b4, 8) Kb9—e6, 9) La4—e8, 10) Cb4—d6, 11) Kf6—d5, 12) Cd6—e7, 13) f7—f6, 14) g7 : f6, 15) f1—f5, 16) d7—d6, 17) Ce7 : g5, 18) Fd8—d7, 19) Fd8—f7, 20) b7—b6, 21) b6—g5, 22) Ff7—f5, 23) Kd5 : f4, 24) Ke6—d1, 25) Le8—e2, 26) Le2—g2, 27) 0—0, 28) Jg2—g6 чорныя адліця.

Гэтая вострая партыя надзвычайна добра была праведзена Сілічам.

Хроніка

МЕНСК. Шахматы турнір чытачоў газэты „Акцёр“ скончыўся. У першай групе прызераў першае месца заняў Мазель (+6 з паз., з 8), 2 месца Ліўшід (+6), 3-е — Мазель (+5 з паз.).

У другой групе першае і другое месцы занялі Каліпольскі і Паспешавак 3 і 4 месцы — Штайн і Л. Каатаровіч.

ВІЦЕБСК. Па горадзе існуюць 21 шахм. гурток. Паглядзець вялікая зацікаўленасьць да шахмат і шамак (асабліва да шахмат) як з боку моладзі, так і з боку дарослых рабочых і служачых.

У вайсковых аб'яднаньнях мясцовыя шахматысткі давалі сьвясам адначасова гульні.

На горадзе ва апошні 2 месяцы было праведзена 11 сэансаў адначасовай гульні ў шахматы.

Паведамленьні

— У ваяцкім, 6 лютага, а 6-й гадзіне ўвечары, у памяшканьні Кастрычэўскага райкому (Савецкая, 1), адбудзецца сход камуністак ЖАКТАў Кастрычэўскага раёну.

— З 6 па 20 лютага на сьценкі падручнай бібліятэкі ўстаноўлены чытачкі.

Маркса аббудзецца чарговыя лекцыі ў Індустрыяльным Клубе па тэму: „Міта-матэрыялізм дыалектычна“. Лектар тав. Выліч.

Літаратура: мінімум: Ленін — „Зачэты аб дыялектыцы“. Бальшавік № 5—6 за 1925 г. Тэма: „Ленін і дыялектыка“.

КІНО

Які ном патрэбен кіно-фільм?

На гэтую тэму адбыўся дыскусія ў вежыцыя аддзяленьня з тав. Абрычухом. Мы добра ведаем, што нам трэба, але — брак матар'ялаў і належащих сьродкаў.

Дыскусія адкрывае тав. Гершон.

